

**DEN HØYERE
PÅTALEMYNDIGHET**

INSPEKSJONSRAPPORT FELLES STRAFFESAKSINNTAK (FSI)

VEST STATSADVOKATEMBETER

3. juli 2026

Innholdsfortegnelse

Forord	5
1 Inspeksjonens tema og omfang/metodikk	6
1.1 Formål.....	6
1.2 Omfang og avgrensninger	6
1.3 Metodikk og datagrunnlag	6
1.3.1 Skriftlige redegjørelser	7
1.3.2 Dokumentgjennomgang.....	7
1.3.3 Stedlige besøk	7
1.3.4 Intervjuer	7
1.3.5 Saksgjennomgang.....	7
1.3.6 Statistikk	8
2 Organisering, kapasitet og kompetanse	8
2.1 Innledning.....	8
2.2 Sakstilfang og sakshåndtering ved FSI	9
2.3 Organisering.....	10
2.3.1 Felles trekk	10
2.3.2 Møre og Romsdal politidistrikt.....	11
2.3.3 Vest politidistrikt.....	11
2.3.4 Sør-Vest politidistrikt	12
2.4 Kapasitet	12
2.4.1 Felles trekk	12
2.4.2 Møre og Romsdal politidistrikt.....	13
2.4.3 Vest politidistrikt.....	13
2.4.4 Sør-Vest politidistrikt	13
2.5 Kompetanse	13
2.5.1 Felles trekk	13
2.5.2 Møre og Romsdal politidistrikt.....	13
2.5.3 Vest politidistrikt.....	14
2.5.4 Sør-Vest politidistrikt	14
3 Prioritering av saker	14
3.1 Innledning.....	14
3.1.1 Møre og Romsdal politidistrikt.....	15
3.1.2 Vest politidistrikt.....	15
3.1.3 Sør-Vest politidistrikt	15

3.2	Prioritering i praksis.....	16
3.2.1	Møre og Romsdal politidistrikt.....	16
3.2.2	Vest politidistrikt.....	17
3.2.3	Sør-Vest politidistrikt	18
3.3	Vurdering.....	19
3.3.1	Felles trekk	19
3.3.2	Møre og Romsdal politidistrikt.....	19
3.3.3	Vest politidistrikt.....	20
3.3.4	Sør-Vest politidistrikt	20
4	Etterforsningsledelse i initialfasen.....	21
4.1	Innledning.....	21
4.1.1	Møre og Romsdal politidistrikt.....	22
4.1.2	Vest politidistrikt.....	22
4.1.3	Sør-Vest politidistrikt	22
4.2	Den praktiske etterforsningsledelsen	22
4.2.1	Møre og Romsdal politidistrikt.....	22
4.2.2	Vest politidistrikt.....	23
4.2.3	Sør-Vest politidistrikt	25
4.3	Vurdering.....	25
5	Henleggelsespraksis.....	27
5.1	Innledning.....	27
5.2	Mangel på bevis – kode 017/058	29
5.2.1	Innledning	29
5.2.2	Anvendelse av henleggelsesgrunnen.....	29
5.3	Ikke rimelig grunn kode 022/106	30
5.3.1	Innledning	30
5.3.2	Anvendelsen av henleggelsesgrunnen	31
5.4	Henlagt ukjent gjerningsperson kode 014.....	31
5.4.1	Innledning	31
5.4.2	Anvendelsen av henleggelsesgrunnen	32
5.5	Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet kode 025/078	33
5.5.1	Innledning	33
5.5.2	Anvendelsen av henleggelsesgrunnen	34
5.6	Vurdering.....	36
6	Anbefalinger.....	37
6.1	Strukturert prioritering.....	37

6.2	Forhåndsdefinerte søk i PAL	37
6.3	Kategorisering A-D	38
6.4	Bruk av logger	38
6.5	Produksjonskrav/kartlegging av etterforskningsoppgaver	38
6.6	Forventningsavklaring	38
6.7	Henleggelser	38
6.8	Tydeliggjøre PÅL sitt ansvar for saksovertak.....	38
6.9	Vedlegg.....	39

Forord

FSI har siden politireformen fått en sentral rolle i politiets straffesaksarbeid. Enhetene skal sikre riktig prioritering og håndtering av innkomne saker, gi støtte og ledelse i etterforskingens initialfase og bidra til en ensartet og forsvarlig straffesaksbehandling. Hvordan disse oppgavene utføres har stor betydning både for kvaliteten i den enkelte sak og for politiets samlede evne til å bruke tilgjengelige ressurser der behovet er størst.

Gjennomgangen har vist at FSI-funksjonen i de tre politidistriktene i hovedsak fremstår som en viktig styrking av straffesaksbehandlingen. Samarbeidet mellom operasjonssentralen, patruljene og FSI er gjennomgående godt, og det er etablert mange gode rutiner og arbeidsmetoder. Samtidig har inspeksjonen avdekket noe ulik praksis mellom distriktene og identifisert enkelte områder hvor det etter statsadvokatenes vurdering kan være grunnlag for forbedringer.

Statsadvokatene har ved flere anledninger tidligere hatt inspeksjoner og tilsyn med FSI ved politidistriktene. Vi mener å se en positiv utvikling både med hensyn til organisering og oppgaveløsning. Prioriteringer gjøres nå i større grad ut fra overordnede signaler nedfelt i styringsdokumenter og saksavgjørelsene reflekterer dette. Samtidig synes fokus mot hurtig saksavgjørelse basert på raskt iverksatt og planlagt etterforskning tydeligere enn tidligere.

Her er selvsagt fremdeles forbedringspotensiale og vi vil særlig fremheve viktigheten av å fokusere på å oppnå flere positive påtaleavgjørelser og se muligheter til oppklaring. Vår analyse av henlagte saker, basert på et statistisk representativt, skjønt begrenset, utvalg, indikerer en viss feilmargin ved henleggelse som det kan være grunn til å følge opp.

Bergen, 3. juli 2026

Eirik Stolt-Nielsen
sign.

1 Inspeksjonens tema og omfang/metodikk

1.1 Formål

Formålet med inspeksjonen er å gi Vest statsadvokatembeter et forsvarlig og oppdatert kunnskapsgrunnlag for fagledelse av politidistriktene innen straffesaksbehandlingen ved Felles straffesaksinntak (FSI).

Inspeksjonen skal særlig søke å gi en bedre forståelse for:

1. henleggelsespraksisen i politidistriktene, herunder om praksis er i tråd med gjeldende rundskriv, nasjonale føringer og lokale retningslinjer
2. hvordan etterforsningsledelsen utøves i initialfasen, og om praksis understøtter kvalitet og forsvarlig saksbehandling
3. i hvilken grad politimesterens prioriteringer er operasjonalisert og etterleves i FSI

I tillegg er det åpnet for å belyse relevante forhold som fremkommer underveis og som har betydning for inspeksjonens formål.

1.2 Omfang og avgrensninger

Inspeksjonen omfatter FSI-funksjonen i Møre og Romsdal, Vest og Sør-Vest politidistrikter. Vurderingen retter seg mot hvordan disse enhetene faktisk utfører sine kjerneoppgaver innen henleggelse, prioritering og etterforsningsledelse i initialfasen.

Inspeksjonen er ikke ment som en fullstendig gjennomgang av politidistriktenes samlede virksomhet.

Følgende forhold faller utenfor:

- en bred vurdering av politidistriktenes totale organisering
- en helhetlig analyse av ressursdisponering på tvers av hele politidistriktet
- evaluering av ordenspatroljenes operative arbeid, med mindre dette har direkte betydning for FSI sin utøvelse av etterforsningsledelse
- ansvars- og grenseflater mellom øvrige enheter, utover det som har konkret betydning for kvalitet i straffesaksbehandlingen, henleggelser og prioritering

Inspeksjonen tar utgangspunkt i gjeldende rett og bindende føringer, herunder straffeprosessloven, riksadvokatens rundskriv og nasjonale og lokale retningslinjer. Disse utgjør den normative målestokken for vurderingene.

1.3 Metodikk og datagrunnlag

Inspeksjonen er gjennomført med en metodisk tilnærming som skal sikre et forsvarlig, etterprøvbart og representativt grunnlag for embetets vurderinger. Det er lagt vekt på å kombinere flere datakilder for å kunne kontrollere opplysninger og vurdere praksis opp mot krav og forventninger.

1.3.1 Skriftlige redegjørelser

Det er innhentet skriftlige redegjørelser fra politidistriktene om FSI sin organisering, kapasitet, kompetanse og praksis. I tillegg er det innhentet redegjørelser for hvordan FSI understøtter og leder politiarbeid på stedet, samt hvordan FSI fungerer i den delte oppgaven som en avdeling både for etterforskningsledelse/påtaleavgjørelser og for fordeling av straffesaker.

Redegjørelsene danner et utgangspunkt for inspeksjonen, men er ikke i seg selv tillagt avgjørende vekt uten kontroll mot øvrige kilder.

1.3.2 Dokumentgjennomgang

Vi har gjennomgått relevante interne dokumenter, instruksjer og rutiner. Formålet har vært å klarlegge hvilke formelle føringer som gjelder i det enkelte politidistrikt, og å vurdere om disse er i samsvar med nasjonale krav. Dokumentgjennomgangen gir også et grunnlag for å vurdere i hvilken grad praksis faktisk følger etablerte rutiner.

1.3.3 Stedlige besøk

Det er gjennomført stedlige besøk ved FSI i de aktuelle politidistriktene i forbindelse med gjennomføring av intervju. Besøkene har gitt en viss mulighet til å observere organisering og samhandling og vil dermed supplere opplysninger gitt i redegjørelser og intervjuer.

1.3.4 Intervjuer

Det er gjennomført intervjuer med sentrale funksjoner i politidistriktene for å belyse inspeksjonens hovedtemaer og avdekke faktisk praksis. Følgende ansattgrupper er intervjuet:

- politi- og påtalefaglige etterforskningsledere ved FSI
- operasjonssentralen
- patruljepersonell (ordenstjenesten)
- politi- og påtalefaglige etterforskningsledere fra geografiske driftsenheter (GDE)

Intervjuene er gjennomført som strukturerte gruppeintervjuer, etter en forhåndsutarbeidet intervjuguide. Det er lagt vekt på å få frem hvordan praksis faktisk utøves, særlig knyttet til prioritering, etterforskningsledelse og henleggelse av saker. Intervjuene er gjennomført av to statsadvokater per politidistrikt, over to dager.

Opplysninger fremkommet i intervjuene er ikke lagt til grunn ukritisk, men vurdert i lys av øvrige datakilder, herunder dokumentgjennomgang, statistikk og saksgjennomgang. Det er lagt til grunn at intervjuene gir viktige kvalitative innsikter.

1.3.5 Saksgjennomgang

Saksgjennomgangen er et sentralt element i inspeksjonen, og tillagt betydelig vekt.

Det er gjennomgått et representativt utvalg henlagte saker for å vurdere henleggingspraksis opp mot regelverk og føringer og et representativt utvalg alvorlige voldssaker for å belyse prioritering og etterforskningsledelse i initialfasen.

Gjennomgangen er gjennomført av statsadvokatene i fagledelsesavdelingen ut fra forhåndsdefinerte vurderingstema og tar sikte på å identifisere systematiske styrker eller svakheter ved praksis.

1.3.6 Statistikk

Det er innhentet statistikk fra Politiets analyse- og ledelsesinformasjon (PAL) for å gi en kvantitativ ramme for vurderingene, herunder omfang av saker, fordeling av avgjørelser og sammenlignbare nøkkeltall mellom politidistriktene.

Statistikken er brukt som et støtteverktøy for å identifisere mønstre og forskjeller.

2 Organisering, kapasitet og kompetanse

2.1 Innledning

FSI ble opprettet i forbindelse med den siste politireformen med målsetning om å sørge for lik kvalitetsmessig håndtering av alle innkomne straffesaker i politidistriktet. Formålet med opprettelsen av FSI beskrives slik i Rammer og retningslinjer:¹

Felles straffesaksinntak er politidistriktets apparat for mottak av alle straffesaker. Straffesaksinntaket skal sikre befolkningen så lik behandling som mulig uavhengig av hvor de utsettes for kriminelle handlinger. Felles straffesaksinntak skal sørge for at alle mottatte og avgitte anmeldelser blir riktig prioritert og håndtert i den innledende fasen. Påtaleledelse og politifaglig ledelse i straffesaksinntaket skal styrke kvaliteten i den innledende straffesaksbehandlingen. Det skal etableres en ensartet praksis for mottak, vurdering, prioritering og beslutning om videre behandling av straffesaker samt formidling av informasjon til øvrige deler av politiets virksomhet (beredskap, etterretning og forebygging). Straffesaksinntaket skal i samarbeid med operasjonssentralen yte god og effektiv støtte til politipatruljenes straksetterforskning og politiarbeid på stedet.

Ut fra dette kan det utledes tre hovedoppgaver for FSI:

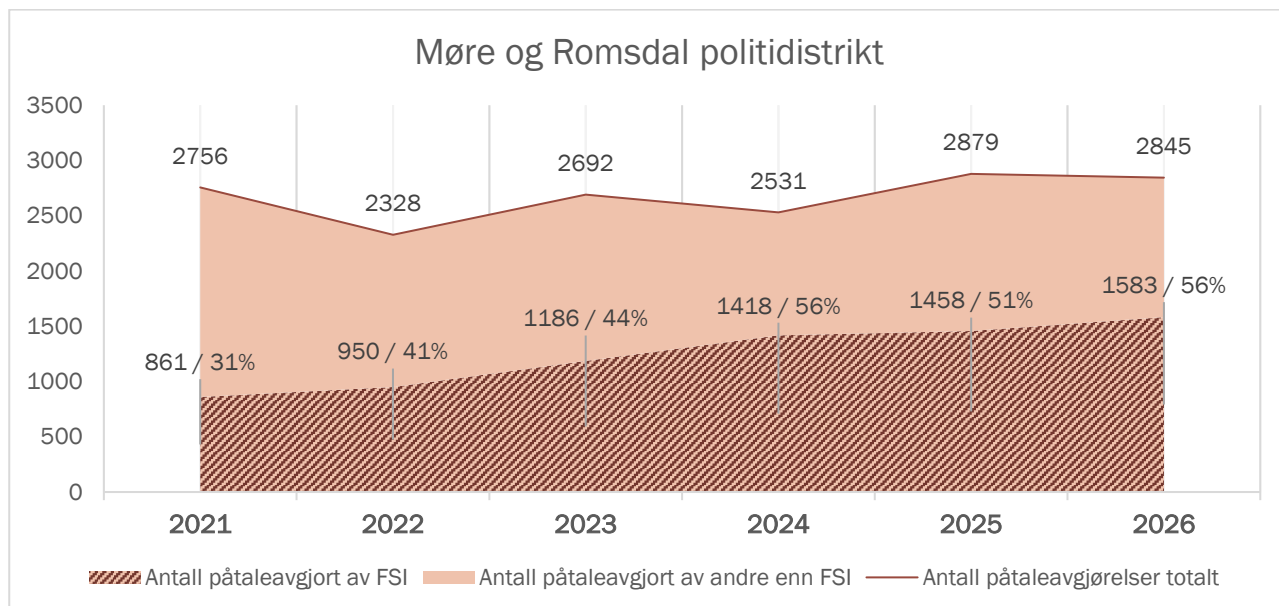
1. Etterforskningsledelse i initialfasen
2. Prioritering og siling av saker
3. Slutføre enkelte etterforskningsoppgaver og straffesaker

Rammer og retningslinjer etterlot et rom for at man ved organisering av FSI overlot til det enkelte politidistrikt å nærmere velge organisering, ressurssetting og funksjon for FSI.

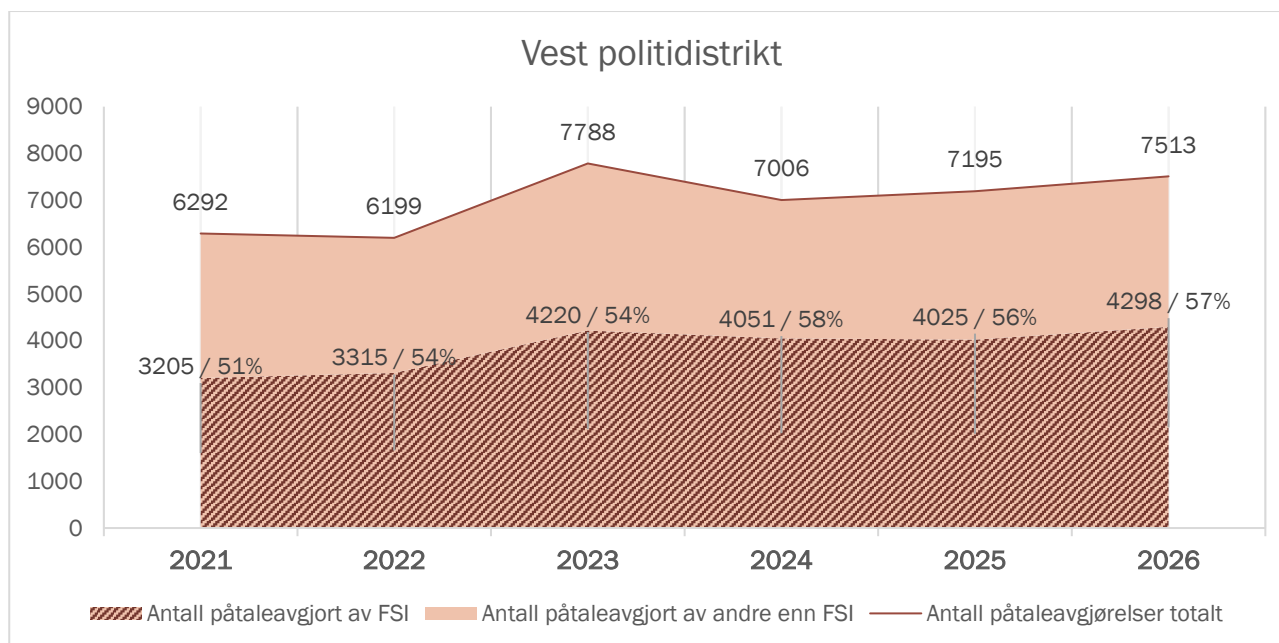
¹ Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter, versjon 1.2, 16. juni.

Rammer og retningslinjer gir for øvrig føringer for at både politifaglig etterforskningsleder (PEL) og påtalefaglig etterforskningsleder (PÅL) skal være bemannet 16 timer pr dag, 7 dager i uken.

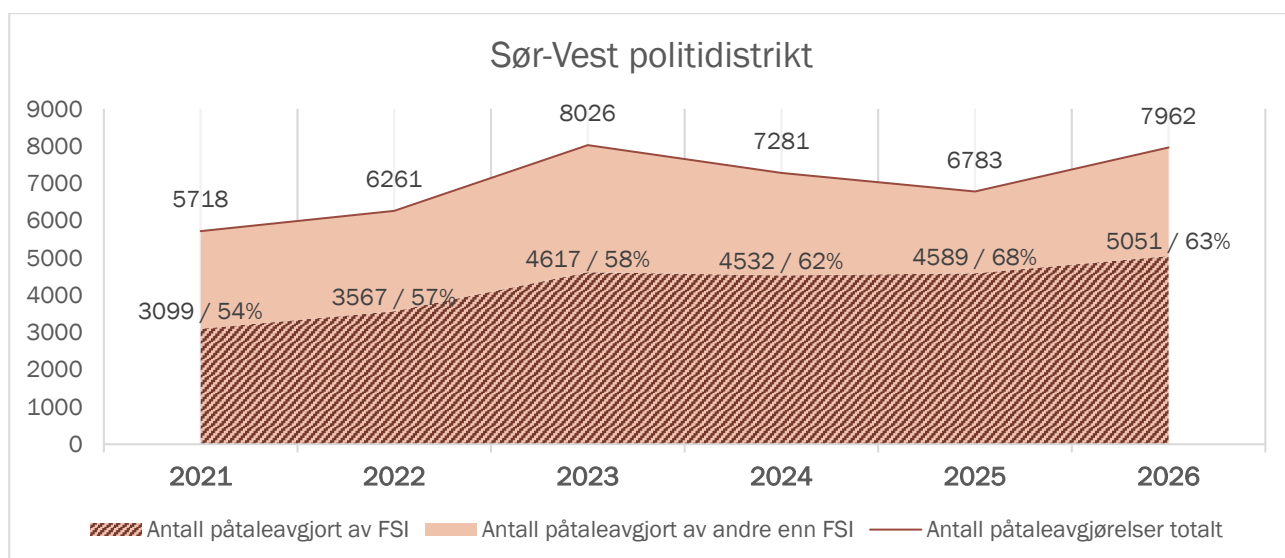
2.2 Sakstilfang og sakshåndtering ved FSI

Figur 1 - Antall og andel påtaleavgjørt av FSI Møre og Romsdal pd - 1. kvartal 2021-2026

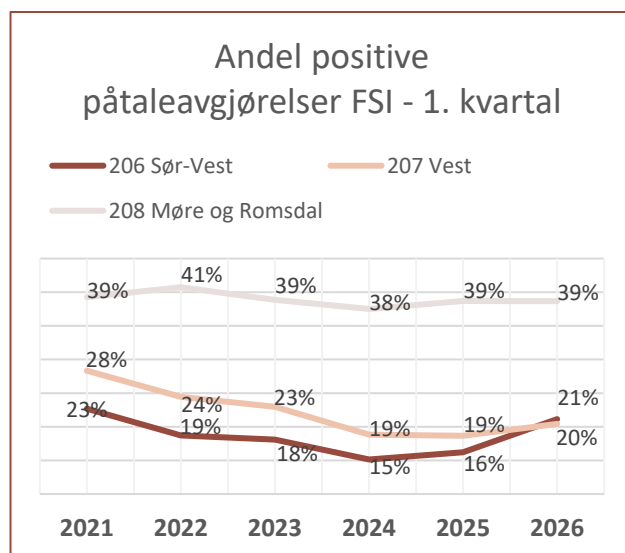
Figur 2 - Antall og andel påtaleavgjørt av FSI Vest pd - 1. kvartal 2021-2026

Figur 3 - Antall og andel påtaleavgjort av FSI Sør-Vest pd - 1. kvartal 2021-2026

Antall saker inn til de tre politidistriktene har vært svakt stigende de siste årene. Grafene over viser at FSI påtaleavgjør en betydelig andel av sakene i hvert politidistrikt. Det er derfor viktig at FSI har gode rutiner for håndtering av sakene i innledningsfasen, siling og prioritering samt at henleggelsespraksis er tilfredsstillende og i tråd med sentrale føringer.

Som grafen til høyre illustrerer, avgjøres en ikke-ubetydelig andel av sakene med en positiv påtaleavgjørelse. Møre og Romsdal politidistrikt har en vesentlig høyere andel positive påtaleavgjørelser enn de to andre politidistriktene. Årsaken til dette har vi ikke hatt anledning til å undersøke nærmere.

Figur 4 - Andel positive påtaleavgjørelser av totalt antall påtaleavgjørelser FSI - 1. kvartal 2021-2026

2.3 Organisering

2.3.1 Felles trekk

I de tre politidistriktene er FSI organisert med et funksjonelt skille mellom etterforskning og påtale. De politifaglige ressursene er lagt til felles enhet for etterforskning (FEE/FEFE), mens påtaleressursene er organisert under felles enhet for påtale (FEP/FP). Organiseringen er innrettet mot tett samhandling mellom PEL og PÅL, ved at de er fysisk samlokalisert i samtlige distrikt. Samtlige distrikt har sivilt ansatte tilknyttet FSI.

Samlokalisering fremheves som et sentralt virkemiddel for effektiv samhandling, supplert med bruk av videosamtale (VTC) der fysisk samlokalisering ikke er mulig. Alle politidistriktene har etablert rutiner for turnusbasert drift, faste overlappingsmøter og strukturert samhandling, særlig i form av telefonkonferanser mellom FSI, operasjonssentralen (OPS) og patruljene.

2.3.2 Møre og Romsdal politidistrikt

FSI i Møre og Romsdal politidistrikt er steds plassert i Ålesund. Fra høsten av vil en av påtalejuristene på FSI være steds plassert i Kristiansund.

PEL/etterforskere og PÅL er tilstede hverdager fra 0730-2000, samt lørdag og søndag fra 0730-1600. PÅL har i tillegg reservetjeneste lørdag og søndag fra 1600-2000. Utover dette er det tilgjengelig en jourhavende jurist som ikke er tilknyttet FSI. PEL/etterforskere bemannes i helgene gjennom tjeneste med etterforskere fra GDE og funksjonell enhet, koordinert av OPS og PEL.

FSI er ikke bemannet ved overlappingsparolen ved OPS kl 2200. Dette er imidlertid endret fra høsten av, ved at distriktet – som et pilotprosjekt ut året – utvider tilstedeværelsen av PEL frem til kl 2300.

Politidistriktet har opplyst at FSI har en sentral rolle i initialfasen, hvor ansvarshavende PEL koordinerer videre saksbehandling i samråd med PÅL, basert på gjeldende nasjonale og lokale føringer. Saker som kan avgjøres ved FSI identifiseres og behandles der, mens øvrige saker fordeles til GDE eller FEFE etter fastsatte trekkinstrukser. I tillegg til de tre oppgavene nevnt ovenfor under pkt. 3.1 (e-ledelse i initialfasen, prioritering av saker og fatte påtaleavgjørelser), så har FSI ansvar for alle førstegangsfengslinger i Ålesund, samt registrering av digitale anmeldelser. En PÅL fungerer i tillegg som politidistriktets fag- og opplæringsansvarlig (FOA), en annen har ansvar for beslagskontroll og er kontaktperson for Spesialenheten, mens en tredje har ansvar for distriktets utlendingssaker.

2.3.3 Vest politidistrikt

FSI i Vest politidistrikt er steds plassert i Bergen. Det er imidlertid enkelte PEL og PÅL tilknyttet FSI som er fysisk lokalisert i Sogn og Fjordane. Samhandling skjer både fysisk og via VTC.

Vest politidistrikt har bemannet FSI slik at det skal være en PEL tilstede til enhver tid (døgnekontinuerlig bemanning). Etterforskerne er tilstede søndag-torsdag 0645-2300, samt utvidet tilstedeværelse natt til fredag og lørdag frem til 0400.

Ifølge politidistriktet har PEL bemanningen vært for lav det siste året, hvilket gjør at FSI har gått med "hull" på PEL listen. "Hullene" er hovedsakelig lagt til natt i hverdagen, slik at ulempene skal bli minst mulig. Fra og med august 2026 er det opplyst at PEL-stillingene skal være besatt.

PÅL er tilstede 0645-2315 søndag-torsdag og tilgjengelig på telefon fra 2315-0645, samt med en utvidet tilstedeværelse frem til 0215 natt til lørdag og søndag.

Det er i tillegg etablert en støttelisteordning hvor PÅL, PEL og etterforskere bidrar i helgene.

FSI Vest har opplyst at fokus er på riktig vurdering og prioritering av saker, fremfor antall påtaleavgjørelser som treffes av FSI. Av tilleggsoppgaver har FSI ansvar for enkle havressurssaker, førstegangsfengslinger, iretteføring av ikke-vedtatte forelegg, registrering av digitale anmeldelser, samt ledelse av fagmottak ved første kontakt lagt til FSI. En PÅL har et særskilt ansvar for trafikk saker.

2.3.4 Sør-Vest politidistrikt

FSI i Sør-Vest politidistrikt er, som det eneste av de tre distriktene, organisert i to fysiske lokasjoner, Stavanger og Haugesund, med både fysisk samhandling og via VTC.

Sør-Vest politidistrikt har til mai 2026 bemannet FSI med en PEL tilstede til enhver tid (døgntilgjengelig bemanning). Det er imidlertid helt nylig vedtatt å endre bemanningen i en prøveperiode ut året, muligens noe lengre, slik at PEL ikke skal ha aktiv tilstedeværelse natt til mandag-fredag. Dette skjer etter at distriktet undersøkelser som har avdekket at PEL i liten grad er involvert med støtte/bistand til OPS og patruljene på nattestid. Begrunnelsen for endringen er å flytte ressursene fra natt hvor de i liten grad benyttes, til dag og kveld hvor behovet er større. Det er opplyst at ressursene samlet sett utnyttes best slik, og kapasiteten både til etterforskning og aktiv etterforskningsledelse økes.

Endringen innebærer at PEL/etterforskere er tilstede 0700-2300 søndag-torsdag, med utvidet tilstedeværelse natt til lørdag og søndag frem til 0230. I helgene benyttes støttelister for bemanning fra GDE/FEE.

PÅL er tilstede 0700-2300 søndag-torsdag og tilgjengelig på telefon fra 2300-0700, samt har utvidet tilstedeværelse natt til fredag og lørdag frem til 0230. I helgene bidrar PÅL fra øvrige seksjoner på støtteliste.

FSI har et uttalt mål om å ferdigstille minimum 70 % av politidistriktets straffesaker. Av tilleggsoppgaver er forberedelse av førstegangsfengslinger, iretteføring av ikke-vedtatte forelegg og såkalte § 155-tiltaler lagt til FSI. Det samme gjelder promillesaker. Også ledelse og drift av politiets fagmottak tilligger FSI. En PÅL FSI i tillegg fagansvar for trafikksaker, mens en annen er lokal tillitsvalgt for politijuristene.

2.4 Kapasitet

2.4.1 Felles trekk

Ressursoversikten viser at FSI utgjør en vesentlig andel av politidistriktenes samlede kapasitet, men at fordelingen mellom påtale og etterforskning varierer. Samtlige politidistrikt melder om kapasitetsutfordringer, særlig knyttet til etterforskning og avhør.

Ansatte i FSI* (inkl lederstillinger)	Antall i Møre og Romsdal pd	Andel i Møre og Romsdal pd	Antall i Vest pd	Andel i Vest pd	Antall i Sør-Vest pd	Andel i Sør-Vest pd
PEL + EF**	9	5 %	19	6 %	25,8	11 %
PÅL	4	10 %	14,1	15 %	14	14 %
Totalt FSI	13	6 %	33,1	8 %	39,8	12 %

Figur 5 - *Andel er beregnet fra antall stillinger innrapportert i siste tertialrapportering

**Kombinerte stillinger regnes som 50%.

2.4.2 Møre og Romsdal politidistrikt

Til tross for fullt besatte stillingshjemler for PEL, er den reelle kapasiteten opplyst å være periodevis redusert som følge av utlån til andre enheter, slik at tilgjengelig PEL-kapasitet er mindre enn antall stillingshjemler. Etterforsningskapasiteten er begrenset, og det er særlig rapportert om behov for økt avhørskapasitet. Dette medfører at FSI ikke har kapasitet til å etterforske selv, men er avhengig av patruljene til å utføre oppgavene.

Distriktet arbeider med å styrke FSI, og ser blant annet på en utvidelse med hospiteringsstillinger/vikariater fra høsten.

2.4.3 Vest politidistrikt

Vest politidistrikt sine kapasitetsutfordringer knyttet til vakante stillinger har ført til redusert PEL tilgjengelighet. Etterforsningskapasiteten er også begrenset, grunnet utlån av etterforskere til prosjekter. Det er opplyst at antall etterforskere vil være fulltallige med åtte personer fra høsten.

Flere av intervjuobjektene har opplyst at dette reduserer muligheten for å utføre etterforskingsskritt, hvilket gjør at flere saker – også de der det gjenstår lite – må sendes videre for etterforskning. Manglende avhørskapasitet har blant annet medført at saker som omhandler mishandling i nære nå videresendes for etterforskning uten at fornærmede avhøres først. Det er heller ikke alltid kapasitet til å avhøre personer som sitter i arresten.

2.4.4 Sør-Vest politidistrikt

Etterforsningskapasiteten er begrenset også i Sør-Vest politidistrikt. Dette medfører at FSI både etterforsker og avgjør mindre enn de kunne gjort om kapasiteten var større. Det ble påpekt at kapasitetsutfordringene i større grad knytter seg til manglende etterforskerressurser enn til mangel på PEL. Videre ble det opplyst at Sør-Vest har etablert en ordning hvor antall avhør gjennomført av PEL registreres og følges opp, hvilket har medført økt bruk av PEL til avhør.

2.5 Kompetanse

2.5.1 Felles trekk

Det meldes om gjennomgående god kompetanse blant PEL og PÅL i alle tre politidistriktene, med høy ansiennitet og erfaring. Samtidig er det opplyst utfordringer knyttet til etterforsningskompetanse, særlig på grunn av høy turnover og et noe svakere rekrutteringsgrunnlag for etterforskere.

2.5.2 Møre og Romsdal politidistrikt

Rekrutteringsgrunnlaget for PEL og PÅL vurderes som godt, og turnover er lav. For etterforskere har det vært nødvendig å justere kompetansekravene som følge av tidligere rekrutteringsutfordringer.

2.5.3 Vest politidistrikt

Vest politidistrikt har gjennomgående høy kompetanse og lang ansiennitet, særlig blant ledere og PEL. Rekrutteringsgrunnlaget har vært godt for PEL og påtale, men svakere for etterforskere, særlig med hensyn til tilgang på kandidater med politikompetanse.

2.5.4 Sør-Vest politidistrikt

Sør-Vest politidistrikt har en stabil og erfaren påtalegruppe med lav turnover og hovedsakelig intern rekruttering. PEL-gruppen fremstår også som stabil og erfaren. Etterforskersiden har imidlertid vært preget av høy turnover og rekruttering av nyutdannede, noe som innebærer en viss sårbarhet, selv om situasjonen har stabilisert seg etter organisatoriske endringer.

3 Prioritering av saker

3.1 Innledning

De nasjonale prioriteringene i straffesaksbehandlingen har i stor grad vært stabile over tid, og det må forventes at disse er både godt kjent og implementert i politidistriktenes praktiske hverdag.

Det følger av prioriteringsrundskrivet (RA-2026-1) at etterforskningsinnsatsen skal være rettet mot de mest alvorlige sakene og mot de aktørene som utgjør størst trussel – som er kjernen i samfunnsoppdraget og forventningene til politiet.

De lokale direktivene tar de nasjonale føringene ned til de lokale beslutningene i enkeltsak og på porteføljenivå, tilpasset det enkelte politidistrikts utfordringer. De lokale prioriteringsdirektivene gir dermed grunnlaget for hvordan tilgjengelige ressurser, herunder etterforskningsressursene, rent faktisk skal disponeres.

Det er først og fremst den grove integritetskrenkende kriminaliteten som truer liv og helse som skal prioriteres og identifiseres, men også annen grov/alvorlig kriminalitet for øvrig, med henvisning til de tidligere mål- og prioriteringsdirektivene. Alle de tidligere angitte sentralt prioriterte områdene er spesifisert i de tre politidistriktene. Utover dette fremgår det en forventning til at innsatsen styrkes på flere forskjellige områder som omtales i rundskrivet.²

Like viktig som bevissthet rundt hvilke sakstyper som skal prioriteres er forventningen at FSI fungerer som et kvalitetstiltak i initialfasen i etterforskningen. Det er nødvendig at FSI er i stand til å vurdere også hvilke bevis som er flyktige og kan gå tapt om man ikke sikrer beviset initialt. Også i en slik sammenheng forventes det at FSI prioriterer rett – i den forstand at etterforskerressursene settes inn på rett sted til rett tid. Dette omtales ytterligere under etterforskningsledelse i initialfasen under pkt 5.1.

² RA-2026-1 Prioriteringsdirektivet

3.1.1 Møre og Romsdal politidistrikt

Møre og Romsdal politidistrikt har i sitt prioriteringsdirektiv, utover de sentralt prioriterte sakene, fokusert på en styrket innsats på utvalgte saksområder med underpunkter om hvordan dette skal gjøres.

Når det gjelder egeninitierte saker så skal politiet aktivt benytte lokal etterretningsinformasjon. Lokale prioriteringer er høyere oppklaringsprosent og kortere saksbehandlingstid på mishandling i nære-saker og voldtekt, U18-saker behandles raskere og mer lik praksis i grenseoppgangen mellom straffesak og forebygging, saker som gjelder overgrepsmateriale skal prioriteres og restanser skal ned, samt at et økt antall saker skal sendes til konfliktrådet.

3.1.2 Vest politidistrikt

Utover den alvorlige/grove integritetskrenkende kriminaliteten, er det organisert kriminalitet, mistenkelig aktivitet mot samfunnskritiske funksjoner samt barne- og ungdomskriminaliteten som er i fokus for styrket innsats i Vest politidistrikt. Det er videre under hvert av de identifiserte satsingsområdene som fremgår av riksadvokatens rundskriv, spesifisert konkrete tiltak og forventninger.

Når det gjelder egeninitierte saker er det vist til viktigheten av beslutningsstøtte fra politiets egen etterretning og informasjon fra enkeltsaker, samt øvrige etaters etterretning for å kunne avdekke kriminalitet som typisk ikke anmeldes av publikum.

Av lokalt prioriterte saker ellers skal det i Vest politidistrikt fokuseres på kriminalitet begått av psykisk syke med fare for integritetskrenkelser. Det skal være høyere prioritering av alvorlige voldssaker for å bedre oppklaringsprosenten, fokus på kvalitet og metodikk i mishandling i nære-sakene, og saker med stort inndragningspotensiale og på oppblomstring av kriminalitet på spesielle steder, grupperinger og miljøer.

3.1.3 Sør-Vest politidistrikt

I Sør-Vest politidistrikt er det vist til de samme sentralt prioriterte sakene. Under lokale prioriteringer og egeninitierte saker, i likhet med de øvrige to politidistrikter, er fokus på å fange opp alvorlig kriminalitet som ikke fanges opp gjennom anmeldelser fra publikum/tilsynsmyndighet el. Videre er det fokus på bedre mottak og ferdigstilling i mishandling i nære-sakene, med bidrag fra fagledelsesapparatet.

Sør-Vest politidistrikt har tatt for seg hvert enkelt av områdene som de nasjonale føringene tilsier pålegger styrket innsats, og spesifisert hvordan prioriteringen skal skje i praksis og med henvisning til aktuelle instruks, herunder politidistriktets PRAV-instruks ("Personer med risiko for å begå alvorlig fysisk vold").

På lik linje med de øvrige politidistrikter har Sør-Vest politidistrikt vist til betydningen av beslutningsstøtte fra politiets egen etterretning og med spesielt fokus på kriminelle nettverk, ungdomskriminalitet og sammensatte trusler. Videre er det fokus på betydelig reduksjon i restansene, herunder med større bevissthet rundt opprettelse av saker og et mer planmessig fokus på nedarbeidelse av saker over 12 måneder (IPA 12). Av lokalt prioriterte saker ellers gis det føringer for en innsats mot bæring av våpen på offentlig sted.

3.2 Prioritering i praksis

3.2.1 Møre og Romsdal politidistrikt

Politidistriktet har opplyst at prioriteringer gjøres i henhold til instruks og retningslinjer, som nærmere beskrevet ovenfor. Disse utgjør grunnlaget for FSI sin straffesaksbehandling. Pr i dag kategoriseres ikke sakene som settes ut for videre etterforskning til sakstrekkende enhet, men dette er noe som vurderes innført, dersom erfaringene fra andre distrikt tilsier det.

Det fremgår av interne arbeidsbeskrivelser ved FSI at alle saker i utgangspunktet skal vurderes og kvalitetssikres, før de enten avgjøres av FSI eller settes ut til sakstrekkende enhet for videre etterforskning. Vurderingen skal skje av PEL og PÅL i fellesskap, herunder er det uttrykkelig fastslått at PÅL skal ta en aktiv rolle i den daglige prioriteringen av straffesakene. Det er imidlertid ikke etablert et fast system for saksprioritering utover dette. Det styrende for prioriteringen er om det er en akutt/pågående sak, og om det er behov for å sikre flyktige bevis. Hvis så er tilfelle skal saken prioriteres.

Sakene ligger i FSI sin BL-innkurv og gjennomgås vanligvis først av PEL, som eventuelt diskuterer saken med PÅL. Etter det opplyste er det i praksis PEL som prioriterer de innkomne sakene.

De sakene som kan avgjøres på FSI identifiseres og avgjøres der om mulig. Foreleggssaker hvor mistenkte/siktede sitter i arrest søkes avgjort før løslatelse. Gjenstår mindre arbeidsoppgaver så delegeres oppgavene/saken til etterforsker på FSI for ferdigstilling i den utstrekning det er kapasitet. Dette i tråd med ambisjonen om å avgjøre flest mulig saker på FSI.

FSI har begrenset kapasitet til å etterforske selv, heller ikke akutte saker. FSI er derfor avhengig av patruljene til å gjøre oppgavene. Det varierer hvordan patruljene følger opp etterforskingsskritt, og med hvilken kvalitet dette gjøres. Generelt følger patruljene mer opp i de tilfellene oppgavene kommer fra OPS.

Straffesakene som ikke kan avgjøres på FSI fordeles til øvrige enheter i samsvar med de lokale retningslinjene for sakstrekk. Når sakene settes ut til etterforskning skrives en arbeidslogg – "FSI-logg". Denne inneholder etterforskingsskritt, øvrige saksopplysninger og eventuelt vurderinger som er av betydning for videre etterforskning av straffesakene. Det er opplyst at dette er en kort beskrivelse av hva saken handler om, hva som må gjøres osv., men ingen egentlig prioritering verken av sakene eller de innbyrdes etterforskingsskrittene. Dog med et mulig unntak av at det av og til settes en 0-4 oppfølging i BL for å indikere en prioritering, men dette gjøres ikke konsekvent.

I alvorlige saker og i pågående saker gjennomføres det saksoverføringsmøter.

Sakstrekkende enheter/GDE påpeker imidlertid at FSI-loggene kan mangle viktig informasjon, samt at det ikke fremgår en prioritering av saken eller de innbyrdes gjøremålene. Et eksempel er forslag om å innhente videoovervåkning, men uten at det fremgår hvor videoovervåkningen kan hentes fra.

Sakstrekkende enhet/GDE opplyser at sakene de mottar gjennomgås av PEL og PÅL som gjør sin egen vurdering og prioritering.

3.2.2 Vest politidistrikt

Sentrale og lokale prioriteringer operasjonaliseres i hovedsak gjennom sakssiling, løpende vurderinger av jourhavende og i tett dialog mellom PEL og PÅL.

Blant annet med utgangspunkt i riksadvokatens prioriteringer og det lokale prioriteringsdirektivet, har FSI utarbeidet silingsrutinen og nedbrutt trekkinstruks for prioritering og fordeling av saker.

Politimesterens lokale prioriteringsdirektiv brukes aktivt ved prioritering av innkomne saker, herunder også for spørsmål om sak skal opprettes. Mindre alvorlige og ressurskrevende saker opprettes ikke nødvendigvis på eget initiativ, mens prioriterte sakstyper, særlig mishandling i nære relasjoner, ofte opprettes selv med begrenset oppklaringspotensial.

PÅL og PEL som har såkalt silingsvakt, gjennomgår i fellesskap først de prioriterte sakene – i den rekkefølgen som er listet opp i silingsrutinen – og kategoriserer disse i A-, B-, C- eller D-kategori i samsvar med kategoriseringsrutinen. Distriktet har laget forhåndsdefinerte søk i datasystemet/PAL for STRASAK som gjør det enkelt å få oversikt over de prioriterte sakene som blant annet U18, voldtekt, mishandling i nære, kroppsskade og brudd på besøksforbud. Eventuell historikk av betydning sjekkes før saken overføres til riktig enhet. Deretter gjennomgås undersøkelsessakene, idet det erfaringsmessig er blant disse sakene det også kan ligge feilregistrerte saker som må prioriteres. Til sist gjennomgås øvrige saker.

Formålet er å avdekke hvilke saker som haster mest, slik at disse overføres til riktig enhet først.

Når sakene overføres, så skrives det arbeidslogg i BL. Det fokuseres på å nedtegne vurderingene som er gjort, slik at etterforskingen særlig i mindre saker både begrenses, samtidig som det sikres at det som må gjøres, blir gjort. Dersom saken haster, så ringes overtakende enhet opp med en orientering om at saken er på vei, slik at de er klar til å ta den imot. I all hovedsak innebærer prioriteringen av innkomne saker at saken vurderes og overføres til riktig enhet som følger opp etterforskingen og tar tak i det som haster mest først.

Etterforskingsskapasiteten ved FSI benyttes til å avklare og slutføre enkle gjøremål i straffesaker, til etterforskning og støtte for vakthavende PEL og PÅL i prioriterte pågående saker i operativ fase/overgangsfase. Den benyttes også til samhandling med GDE og FEE i ferske, prioriterte saker; primært avhør og mottak av anmeldelser. Etterforskingsskapasiteten benyttes også til avhør i ikke-vedtatte forelegg ved FSI, samt at FSI har et hovedansvar for å etterforske og avgjøre mindre alvorlige havressurssaker i politidistriktet.

I de pågående sakene – de sakene som oppstår mer akutt (og som således har en side til etterforskningsledelsen i initialfasen) som for eksempel en kroppsskade hvor patruljen rykker ut til hendelsen – bistår PÅL og PEL med etterforskningsledelse i initialfasen, forutsatt at OPS har koblet de på, eller de er blitt oppringt av patruljen. I tillegg utfører FSI nødvendige og tidskriske etterforskingsskritt, før saken overføres til riktig enhet. Dette gjelder særlig de sakene som oppstår i løpet av helgen, fra fredag ettermiddag til mandag morgen. I forbindelse med at disse sakene overføres til riktig enhet, benyttes et eget skjema for overlapping hvor den viktigste og mest tidskriske informasjonen skrives inn. I mer alvorlige saker kan det gjennomføres overlappingsmøter, men dette forutsetter at PEL, som er tilstede når overlapping er aktuelt, kjenner saken. Overlappingsmøter er sjelden, men det vil ofte være opprettet et Indicia-prosjekt i disse mer alvorlige sakene. Mottakende

enheter har gitt uttrykk for at det gjøres godt arbeid i de sakene som oppstår i løp av helgene, og at sakene noen ganger er nærmest ferdig etterforsket når de overføres mandag morgen.

3.2.3 Sør-Vest politidistrikt

Sør-Vest politidistrikt har det siste året endret strukturen for funksjonen som kalles PRI-KO. Tidligere var PRI-KO bemannet med 3-4 PEL som vurderte saker, skrev inn vurderingene og la de i mapper til PÅL som så gjorde sin vurdering. PRI-KO består nå av en PEL, to PÅL og en rådgiver. Det er utarbeidet en funksjonsbeskrivelse for PRI-KO.

I tillegg er arbeidsmetodikken i PRI-KO endret. Formålet er å prioritere riktigere. Kort beskrevet innebærer endringen at PEL har sluttet å skrive etterforskningslogg med forslag til etterforskningsskritt i saker som uansett skal overføres sakstrekkenhet. Tidligere ble det skrevet etterforskningslogg med saksfremstilling og forslag til etterforskningsskritt i samtlige saker, hvilket førte til mye unødig logging og lesing både for FSI og de sakstrekkenhetene. Det er opplyst at endringen har medført en betydelig kapasitetsbesparelse for PEL, samt gitt mer kontroll på mapper og vurderinger initialt.

I dag benyttes sivilt ansatte (rådgivere) til å sortere innkomne saker ved å overføre de sakene som skal overføres, som for eksempel U18 som overføres direkte til sakstrekkenhet/GDE, saker med ukjent gjerningsperson og trafikksaker som legges i egne BL-innbokser for avgjørelse på FSI. Rådgiverne kontrollerer også at registrerte opplysninger er fullstendige og riktige (for eksempel at verger er registrert), samt foretar registersøk med tanke på historikk hos anmeldte. Dersom det avdekkes forhold som tilsier at saken bør prioriteres, gis det beskjed til PEL og PÅL. Denne grovsorteringen medfører at FSI sin innboks får et vesentlig redusert omfang, noe som øker muligheten for å identifisere de riktige sakene.

Innboksen gjennomgås av to fra påtale (pri 1 og pri 2) og en PEL som i fellesskap identifiserer prioriterte saker, inkludert kamouflerte (feilregistrerte) prioriterte saker. Utgangspunktet for gjennomgangen er det lokale prioriteringsdirektivet som etter det opplyste er godt innarbeidet i distriktet.

PEL setter seg inn i sakene, og så diskuterer PEL og PÅL videre oppfølging i fellesskap "over bordet". Fokus er – i tråd med funksjonsbeskrivelsen – å identifisere saker med risiko for fremtidig vold og/eller hvor det foreligger tidskriske bevis som må sikres. Dersom slike saker identifiseres, vurderer PEL og PÅL i fellesskap om saken skal etterforskes ved FSI eller overføres sakstrekkenhet. Ved overførelse føres det arbeidslogg i BL, med særlig fokus på flyktige spor, bevisstema og avgrensning. Dette loggføres i disse sakene, slik at sakstrekkenhet er kjent med hva som må gjøres. I enkelte tilfeller tas det også direkte muntlig kontakt for å sikre videre oppfølging, og ev. gjennomføres det overføringsmøter. Særlig hvis det gjelder en alvorlig sak som FSI har jobbet med i helg. En forutsetning er imidlertid at PEL som er til stede påfølgende dag har kjennskap til saken utover det som fremgår av logg. Motsatt gjelder for de sakene som ikke er prioritert, og/eller som uansett skal sendes videre, som for eksempel U18. I disse sakene skrives det ikke logger.

Sakstrekkenhet gir imidlertid uttrykk for at sikring av tidskriske bevis kan svikte. Eksempler som ble trukket frem er at saker overføres dagen før utløpet av fristen for innhenting av kameraopptak uten at opptak er sikret, og at beslaglagte mobiltelefoner blir liggende uten strøm og slår seg av før de er sikret.

Sakstrekkende enhet opplyser også at det i varierende grad fremgår av logger hva som er gjort, og hva som ikke er gjort. Det ble uttrykt ønske om bedre notoritet, både over hva som er gjort, forsøkt gjort og eventuelle negative funn. Det ble videre påpekt at bruk av flere logger (Politiets operativsystem (PO), PEL-logg og PÅL-logg) gjør det utfordrende å få oversikt over samlet informasjon i saken.

Sakstrekkende enheter gjennomfører egne prioriteringsmøter hvor PEL og PÅL i fellesskap gjennomgår de overførte sakene. De gjør da sine egne vurderinger og savner ikke de tidligere etterforskningsloggene.

Den frigjorte kapasiteten hos PEL benyttes til utføring av etterforskingsskritt, blant annet gjennomføring av avhør. Det er innført måltall for antall gjennomførte avhør av PEL. Avhørene tas hovedsakelig i promillesaker som FSI nå har fått ansvar for å etterforske ferdig, andre mindre trafikksaker og såkalte mengdesaker. PEL oppgir å ha kompetanse til å ta enklere avhør, men opplever det som mer utfordrende i alvorligere saker. Det fremgår videre at FSI kunne gjennomført mer etterforsking dersom kapasiteten, særlig avhørskapasiteten, hadde vært større.

I de pågående, mer alvorlige sakene som oppstår akutt, for eksempel voldtekt, så opplyses det at det gjennomføres betydelig etterforsking i initialfasen, forutsatt at kapasiteten tilsier det. Det er hovedsakelig patruljene som utfører etterforskingsskrittene. Patruljene beskrives gjennomgående positive til å utføre politiarbeid på stedet, og med god kompetanse. Ved anmeldelser fremsatt i ettertid opplyses det at oppfølgingen er personavhengig, i den forstand at det varierer om PEL følger opp nødvendige tiltak eller prioriterer beredskap opp mot nye potensielle saker.

3.3 Vurdering

3.3.1 Felles trekk

De tre politidistriktenes organisering med felles fysisk samlokalisering av PEL og PÅL, riktignok med enkelte tilpasninger som VTC-løsning i de tilfeller enkelte sitter fysisk et annet sted, fremstår god. Løsningen synes egnet til å fremme godt samarbeid og sikre at den praktiske prioriteringen av saken skjer i samsvar med rutiner og intensjonene bak opprettelsen av FSI.

3.3.2 Møre og Romsdal politidistrikt

Møre og Romsdal politidistrikt har PEL og PÅL fysisk samlokalisert, men uten en løpende felles vurdering og prioritering av sakene, herunder mangles et fast system for saksprioritering utover forutsatt kjennskap til de sentrale og lokale prioriteringsdirektiver. Slik vi oppfatter det, betyr dette at prioriteringen i stor grad baseres på sakens forventede alvor ut fra sakstype. Eksempelvis slik at en voldtektssak gjennomgås og vurderes før en ordinær trafikksak. Uten et fast system for saksprioritering kan det være en risiko for at det skjer feilprioriteringer i større grad enn i de to andre distriktene, hvor det er etablert mer faste, strukturerte rutiner for prioritering. PÅL synes heller ikke å aktivt delta i vurderingene og prioriteringene slik det er fastsatt i distriktets interne rutiner.

Basert på vår saksgjennomgang har vi sett flere eksempler på "FSI-loggene". Innholdsmessig gir ikke loggene uttrykk for noen egentlig prioritering. Loggene inneholder ofte en kort oppsummering av hva saken dreier seg om, og en oppstilling av mer eller mindre aktuelle etterforskingsskritt – uten at det synes å være foretatt noen vurdering av om de foreslåtte gjøremålene kan, bør eller skal gjennomføres i den konkrete saken, eller om det er mer generelle forslag ut fra sakstypen. Når dette sammenholdes

med det faktum at sakstrekkenhet/GDE foretar sin egen gjennomgang og prioritering av saken etter å ha mottatt den, så bør det vurderes å redusere arbeidet med loggene.

Saksgjennomgangen har vist at det er flere av voldssakene som ikke er gitt nødvendig prioritet på FSI. Man risikerer i disse sakene at flyktige bevis går tapt.

3.3.3 Vest politidistrikt

Vest politidistrikt har, som nevnt ovenfor, utarbeidet sentrale dokumenter som blant annet siliingsinstruksen. Denne beskriver i klartekst hvordan den praktiske saksprioriteringen skal gjennomføres. Sammen med de øvrige verktøy som benyttes (kategorisering og forhåndsdefinerte søk), så fremstår dette som et robust og godt system for riktig saksprioritering. Retningslinjene synes å praktiseres godt i distriktet, med beskrivelsen av at PEL og PÅL foretar en løpende vurdering og prioritering i samsvar med de lokale instruksjoner og rutiner.

På tross av det relativt gode systemet for riktig saksprioritering, kan det kanskje være noe å hente på å vurdere det reelle behovet for å skrive etterforskningslogger i sakene som overføres videre, jf. Sør-Vest sin endrede arbeidsmetodikk. Dersom det finnes tilfeller hvor loggene uansett ikke brukes, så vil det være unødvendig å bruke tid på disse, noe som igjen kan spare kapasitet.

Noen egentlig etterforskning i innkomne, prioriterte saker, gjøres ikke ved FSI, med mindre saken oppstår mer akutt utenfor ordinær arbeidstid.

Det fremstår imidlertid ikke som at dette er en utfordring, tvert imot så oppfattes de sakstrekkenhetene å være fornøyd med løsningen om at saken overføres umiddelbart. Sakstrekkenheter har alle rapportert om et system hvor PÅL og PEL gjennomgår sakene, og prioriterer disse opp mot enhetens øvrige saksportefølje. Dersom mottakende enhet er uenig i FSI sin kategorisering av saken, eller nødvendigheten av de foreslåtte gjøremål, så gjøres nødvendige endringer.

Saksgjennomgangen har vist at det er enkelte voldssaker som ikke er gitt nødvendig prioritet på FSI.

3.3.4 Sør-Vest politidistrikt

Sør-Vest politidistrikts endring av struktur og arbeidsmetodikk for nettopp å prioritere riktigere, fremstår som et godt grep. Å flytte ressursene fra å skrive logger som reelt sett ikke brukes, til å øke etterforskningskapasitet på FSI er positivt. I tillegg synes distriktet å ha fått til en faktisk og reell samhandling mellom PEL og PÅL, som bidrar til bedre ressursutnyttelse.

Selv om FSI sin innboks er blitt mer oversiktlig etter endringene, ved at rådgiverne "rydder boksen", så det kan ligge et forbedringspotensiale i å utarbeide og ta i bruk et forhåndsdefinert søk over de prioriterte sakene i PAL STRASAK. Dette vil gjøre identifiseringen av de prioriterte sakene både enklere og raskere.

Sør-Vest sin utnyttelse av kapasitetsbesparelsen hos PEL til å foreta flere etterforskingsskritt, herunder å ta avhør og å utføre andre etterforskingsskritt, antas å gi en samlet bedre oppgaveløsning på FSI. På samme måte som patruljene både utfører beredskapstjeneste og etterforskingssoppgaver, antas det utelukkende positivt om de politifaglige etterforskingss lederne både kan lede etterforskingen og også utføre etterforskingsskritt om kapasiteten tilsier det. Ikke bare bidrar det til at FSI samlet sett har flere tilgjengelige ressurser til å utføre "gjøre-jobben", men det antas også å øke PEL sin egen kompetanse.

Det er ikke tvilsomt at måltall, produksjonskrav ol. har en positiv effekt på hva som faktisk blir gjort. Det er således vanskelig å se det som annet enn positivt at Sør-Vest politidistrikt har innført kartlegging av hvor mange avhør PEL tar. I forlengelsen av dette, mener vi at innføring av produksjonskrav eller tilsvarende kartlegging bør gjøres også i de to andre distriktene. Dette kan være aktuelt både for antall gjennomførte avhør og andre etterforskingsskritt utført av PEL og etterforskere ved FSI. Når situasjonen er som den er i dag, med (svært) begrenset kapasitet til å utføre faktisk etterforskning, så vil dette kunne medføre en bedre utnyttelse av den faktiske kapasiteten.

Gjennomgangen av voldssaker har vist at FSI i tilnærmet samtlige saker har gitt saken nødvendig prioritert.

4 Etterforsningsledelse i initialfasen

4.1 Innledning

Å ivareta etterforsningsledelsen i initialfasen er den viktigste oppgaven for FSI. Dette er særlig tydelig under akutte hendelser som påkaller politiets utrykning og umiddelbare straksetterforskning på et åsted.

Politidirektoratet (POD) har utarbeidet *"Retningslinje for samhandling i etterforskningens initialfase mellom felles straffesaksinntak, operasjonssentral og politipatrulje"*, som gjelder overordnet for samtlige politidistrikt.

Denne følger av denne at etterforsningsledelse i initialfasen handler om å sikre ledelse, tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Med initialfasen menes mulighetsrommet fra det tidspunkt en straffbar handling er blitt kjent for politiet til tidskritiske etterforskingsskritt er gjennomført.

OPS leder og koordinerer den operative innsatsen og har, sammen med FSI, ansvar for å støtte og kvalitetssikre patruljens etterforskning i initialfasen. Patruljene har ansvar for å utføre etterforskning på stedet og samhandler primært med OPS, med støtte fra FSI ved behov. FSI tilbyr – når de er fysisk tilstede – politifaglig etterforskningsledelse i form av støtte og veiledning, eller ved at FSI overtar etterforskningsledelsen av saken.

OPS ved operasjonsleder (OL) har ansvaret for den politifaglige etterforsningsledelsen i de fleste sakene de er involvert i. Dette gjelder også når FSI har bistått med etterforskningsstøtte og veiledning, og frem til det eventuelt avtales at ansvaret overføres til FSI. Overføring av ansvaret avtales mellom OL og PEL ved FSI, og notoritet sikres ved at dette føres i sanntid i PO. Ved uenighet, så fremgår det av retningslinjen at det er PÅL som beslutter hvor ansvaret skal ligge.

Det fremgår videre av retningslinjen at etterforskningsledelsen i FSI skal utføres i samarbeid mellom PÅL og PEL. FSI skal – i tillegg til å bistå etter henvendelser fra OPS og patruljene – på eget initiativ kvalitetssikre OPS og patruljen sin straksetterforskning. Større og/eller alvorlige hendelser kan kreve kompetanse innen teknisk og taktisk etterforskning, og fenomenforståelse. FSI skal sikre rett kompetanse til rett tid, og skal ha oversikt over tilgjengelig spesialkompetanse.

Rammer og retningslinjer gir for øvrig føringer for at PEL og PÅL skal være bemannet 16 timer pr dag, 7 dager i uken.

4.1.1 Møre og Romsdal politidistrikt

Møre og Romsdal politidistrikt har lokale rutiner for FSI, herunder interne arbeidsbeskrivelser som er særlig innarbeidet som følge av FSI sin begrensede tjenestetid sammenlignet med Vest og Sør-Vest politidistrikt.

Distriktet har opplyst at all samhandling mellom patruljene og FSI skal gå via OPS.

4.1.2 Vest politidistrikt

I tillegg til de nasjonale rutiner har Vest politidistrikt utarbeidet lokale rutiner som omhandler etterforskning i initialfasen, herunder nevnes særlig den lokale samhandlingsrutinen, rutine for datafangst og tiltakskort for telefonkonferanse i initialfasen.

Den lokale samhandlingsrutinen er i hovedsak i samsvar med den nasjonale, dog med en tilsynelatende motstrid ved at det fremgår av den lokale rutinen at det er PEL ved FSI som beslutter om PEL-ansvaret skal overføres.

Telefonkonferanser benyttes for å sikre felles situasjonsforståelse, og initieres som regel av OPS.

Deltakere er typisk OL, innsatsleder (IL), PEL FSI og PÅL, samt øvrige funksjoner ved behov.

Informasjonsdeling skjer gjennom flere systemer. Patruljene tilgjengeliggjør bilder og annet elektronisk materiale i sanntid for FSI, slik at FSI får et bedre vurderingsgrunnlag.

4.1.3 Sør-Vest politidistrikt

Også Sør-Vest politidistrikt har egne utfyllende rutiner, herunder nevnes særskilt en rutinebeskrivelse for innføring av FSI som omhandler saksflyt, grensesnitt og samhandling som også omhandler initialfasen.

4.2 Den praktiske etterforsningsledelsen

4.2.1 Møre og Romsdal politidistrikt

Politidistriktet har opplyst at FSI ivaretar sine funksjoner i initialfasen ved å være tilgjengelige for OL og OPS generelt, samt tilgjengelig med støtte og veiledning for patruljene.

Samhandlingen mellom patruljene og PEL og PÅL går etter det opplyste gjennom OPS, hvilket kan oppleves noe tungvint. Eventuelle etterforskingsskritt som FSI ønsker bistand til settes ut til patruljene fra OPS. Patruljene er positive til gode bestillinger fra PEL ved FSI. Særlig i de større sakene kan det være nyttig med tiltakskort, som for eksempel i voldtektssaker eller saker om barne bortføring. I mindre alvorlige saker oppleves ikke innspillene nødvendigvis like nyttig. Det er varierende etterforskerkompetanse hos patruljene.

Dersom det er gått noe tid, slik at man strengt tatt er utenfor det som omfattes av rent politiarbeid på stedet (PPS), er patruljen mindre positiv til å utføre etterforskingsskritt. Innvendingen mot å bistå for eksempel med et avhør oppfattes først og fremst knyttet til at patruljene syns det kan være vanskelig å

ta et godt avhør samtidig som beredskapstjenesten skal ivaretas. Uavhengig av eventuelle innvendinger, så utføres oppgavene som tildeles av OPS.

Telefonkonferanse brukes stadig oftere og er opplyst å være et godt verktøy ved pågående hendelser/saker. Disse initieres av OPS, med deltakelse av PÅL og PEL, og eventuelle andre ved behov. I konferansene bistår PEL ved FSI med aktuelle etterforskingsskritt som må gjøres, vanligvis i form av en "smørbrødtype" over hva som skal gjøres. Dette innebærer imidlertid ikke nødvendigvis at det er gjort en innbyrdes prioritering av oppgavene. Motsatt dersom flyktige spor (for eksempel filmopptak) identifiseres, da kan det gis en mer tydelig ordre om at opptaket må innhentes raskt. Dersom det er aktuelt å bruke tvangsmidler, så besluttet dette av PÅL og loggføres av OPS i PO.

Etter det opplyste fungerer samarbeidet mellom OPS, og PEL og PÅL og patruljene godt.

Det opplyses at det fungerer fint når OL er PEL. OPS er bevisste på egen kompetanse og erfaring, og har lav terskel for å søke nødvendig kompetanse/erfaring ved behov, enten ved å avklare om andre på OPS har nødvendig kompetanse/erfaring, eller ved å kontakte jourhavende. Det opplyses dessuten at det er lav terskel for at PEL jobber utover ordinær arbeidstid ved behov. OPS er tydelig på at de ønsker en større tilstedeværelse fra PEL. Manglende tilstedeværelse fra PEL ved overlappingsparolen kl 2200 er av flere trukket frem som en ulempe.

Det er kjent at operasjonsleder fungerer som PEL frem til annet er avtalt med PEL FSI og loggført i PO. FSI rapporterer like fullt at de av og til opplever ansvarsoverføringen som noe flytende.

En svakhet det meldes om er at det tidvis er dårlig notoritet på hva som er gjort når PEL funksjonen ivaretas av OPS, og det rapporteres om stor frustrasjon knyttet til dokumenter som ikke gjøres gyldig. Her nevnes også utfordringene knyttet til å få den totale oversikt over informasjonen i saken grunnet de forskjellige loggene som benyttes av (PO, PEL-logg og PÅL-logg).

I de større og mer alvorlige sakene, herunder hvor beredskapsplanen kommer til anvendelse, utfordres FSI særlig på samarbeid med de sakstrekkenne enhetene frem til disse er klare til å overta saken. PEL ved FSI gir uttrykk for at kommunikasjonen kan være noe utfordrende og at tiltak/gjøremaal som settes ut, ikke alltid blir gjort. På den annen side gir sakstrekkenne enhet uttrykk for at sakene ikke sendes videre raskt nok, og at når saksansvaret først overføres, så er det mye som ikke er gjort. Det synes her til en viss grad å mangle tilstrekkelig faste, systematiske rutiner for varsling og overføring.

4.2.2 Vest politidistrikt

Politidistriktet oppgir at OL er PEL i de fleste sakene patrulje jobber med. PEL og PÅL bistår patruljene ute med etterforsklingsledelse i initialfasen, både etter henvendelser fra OPS og etter direkte kontakt fra patruljene. Samtlige gir uttrykk for at FSI ved PEL og PÅL sin tilstedeværelse og støtte inn i etterforsklings initialfase er nyttig.

Patruljene får god veiledning og støtte fra PEL og PÅL, både til etterforskning som skal utføres, spørsmålet om det skal opprettes sak mv. Det ble nevnt at det av og til kan mangle kompetanse blant patruljene på hvor lav terskelen skal være for å opprette sak i for eksempel vold i nære. Samtidig er det generelt rapportert om god etterforskerkompetanse blant patruljene, herunder avhørskompetanse.

Det ble opplyst at det telefonkonferanser brukes i stor utstrekning, særlig ved pågående hendelser. Disse initieres vanligvis av OPS som kontakter FSI. I de fleste konferansene deltar OL, innsatsleder (IL),

FSI ved PEL og PÅL, og ved behov kriminalteknikere og etterforskere fra DPA. I sjeldne tilfeller tar FSI initiativ til telefonkonferanse etter å ha fulgt med i PO, eventuelt hørt på politiradioen. Det ble uttrykt ønske om at dette gjøres oftere.

I telefonkonferansene bidrar FSI PEL (og PÅL) med forslag til etterforskingsskritt som patruljene utfører. Ved behov legges bilder, film og annet inn i datafangst, slik at FSI PEL og PÅL får et godt situasjonsbilde. Noen ganger gis patruljen en "smørbrøddliste". Andre ganger prioriteres det innbyrdes mellom etterforskingsskrittene.

Det ble nevnt at telefonkonferansene med fordel kunne bli mer effektive, herunder med en strammere struktur, og at flere opplevde disse som noe unødig tidkrevende. Det ble også opplyst at det er FSI sin vakttelefon som benyttes til telefonkonferansene, slik at OPS ikke får kontakt med PEL den tiden de er opptatt i telefonkonferanse. Det skjer altså tilsynelatende ikke en prioritering knyttet til hvem som først får snakke med FSI, utover den som ble satt over først.

I hvilken grad FSI bidrar med rene etterforskingsskritt, som for eksempel å ta avhør av en fornærmet, avhenger av når hendelsen skjer. Det er hovedsakelig i de tilfeller at hendelsen skjer i helgene at FSI bidrar med faktiske etterforskingsskritt. Utenom helgene, så bistår FSI med etterforskningsledelse blant annet i form av hvem som skal avhøres, og hva patruljen må fokusere på i avhør, men ikke med faktisk gjennomføring av avhør i initialfasen. Årsaken til dette ble opplyst å være at det i helgene er personell på støtteliste som bistår med etterforsking, og at det for øvrig er manglende etterforskningskapasitet på FSI. Det opplyses at patruljene kan benyttes dersom de har kapasitet, særlig om det er mindre oppgaver som skal gjøres.

Samtlige vi har snakket med er kjent med at OL det politifaglige etterforskningsleder-ansvaret i initialfasen. Det rapporteres om stor bevissthet rundt dette i de alvorlige sakene. I de mindre sakene hvor det hender at patruljen tar direkte kontakt med PEL og PÅL, så er det ikke nødvendigvis like klart. Patruljen fremhevet at det av og til avholdes telefonkonferanser, uten at det etterpå fremgår at PEL-ansvaret er overført til FSI.

I forlengelsen av dette kom det frem at ikke alle OPS/OL er like trygg i rollen som PEL, og det ble uttrykt bekymring for mulig svikt når PEL ikke er tilstede. Det oppleves personavhengig av om PEL ved FSI vil overta etterforskningsledelsen eller ikke. Det ble videre uttrykt ønske om at PEL overtar etterforskningsledelsen i flere saker, eventuelt på et tidligere tidspunkt og – ikke minst – at PEL ved FSI selv tar initiativ til å overta ansvaret.

En utfordring som beskrives er de forskjellige systemene som benyttes for å sikre notoritet over innkommet informasjon. OPS skriver i PO, PÅL i jourlogg og PEL i vaktlogg. Dette medfører at det kan være vanskelig å få samlet informasjon over saken, og at viktig informasjon kan glippe når saken overføres sakstrekkende enhet.

Samarbeidet mellom OPS, PÅL og PEL og patrulje ble beskrevet som hovedsakelig godt, men også i stor grad personavhengig. Noen gav uttrykk for at det fortsatt er et ønske blant enkelte (både fra patrulje og OPS) at FSI kommer ut til åstedet og bidrar.

4.2.3 Sør-Vest politidistrikt

Politidistriktet samhandler i tråd med den nasjonale retningslinjen om samhandling i initialfasen. Fokuset er på mer samarbeid og metodikk inn i FSI-KO, med faste fokusmøter, for å få bedre samarbeid mellom PEL, PÅL og andre ressurspersoner.

PEL og PÅL bistår patruljene med etterforskningsledelse ved dialog og støtte til patruljene i initialfasen, både etter henvendelser fra OPS og etter direkte kontakt fra patruljene. Patruljene kontakter hovedsakelig PEL for bistand knyttet til etterforskning, og PÅL dersom det er aktuelt å benytte tvangsmidler. Samtidig kan patruljene ringe PÅL i mindre alvorlige saker, for eksempel for å avklare hva som er fokus i avhør el.

Etterforskningsoppdrag fra FSI settes ut til patruljen via OPS. Patruljene er generelt positive til å gjøre etterforskning, som for eksempel å ta avhør. Avhørskompetansen blant patrulje er god, særlig fordi mange på patrulje er rekruttert fra etterforskning. Samtidig gis det tydelig uttrykk for et ønske om at FSI kommer ut på stedet og bidrar. Det ble opplyst at distriktet har bil tilgjengelig til oppgaven, og at det i alle fall var en ambisjon om at FSI skulle rykke ut til åstedet og gjøre etterforskning. Det har imidlertid ikke vært kapasitet til dette så langt, bortsett fra i helt sjeldne tilfeller. Det ble derfor opplyst at det er et spørsmål om dette lengre er realistisk, samtidig som det ble gitt uttrykk for at dette ville gjort arbeidet ved FSI mer attraktivt for etterforskerne.

I pågående hendelser/mer alvorlige saker benyttes telefonkonferanse mellom OPS, FSI PEL og PÅL og patrulje aktivt for å etablere felles situasjonsforståelse og beslutte hvilke etterforskingsskritt som skal gjøres. Ved behov kobles andre på, som for eksempel kriminalteknikere. Det er OPS som initierer telefonkonferansene, mens PEL og PÅL foreslår og prioriterer etterforskingsskritt, herunder også innbyrdes mellom gjøremålene som hva som skal gjøres først/hvem som skal avhøres først osv.. Telefonkonferanse som arbeidsmetode fremheves som veldig bra, men det innvendes fra OPS og patruljene at det er behov for en tydelig rolleavklaring mellom partene, at de mangler struktur og er for lite effektive.

Det opplyses at kompetansen hos FSI er god, men at kapasiteten kan bli utfordret hvis det skjer flere ting samtidig.

Det hender at FSI oppretter Indicia-prosjekter, men det skjer nesten utelukkende kun når det kommer inn en alvorlig sak som FSI skal jobbe med gjennom helgen. I stedet benyttes tavleledelse og etterforskingsskritt og vurderinger skrives i egne logger. I de pågående hendelser FSI jobber med, så skrives det også logger. En utfordring som beskrives er de forskjellige systemene som benyttes. OPS skriver i PO, PEL og PÅL i egne logger. En bedre samkjøring ville vært en fordel.

Samtlige er kjent med at OL er PEL til det eventuelt avtales at PEL FSI overtar ansvaret, og at samhandlingen mellom OPS, PEL og PÅL og patruljene er god.

4.3 Vurdering

Innledningsvis bemerkes at saksgjennomgangen ikke har gitt oss vesentlig informasjon, idet vår gjennomgangen har vært begrenset til informasjon hentet fra BL. Det har ikke vært en del av vår undersøkelse å gjennomgå PO, eller andre logger fra FSI. I så måte har gjennomgang av rutiner og intervjuene vært hovedkilden til vår vurdering.

Samtlige vi har snakket med, synes å være av den oppfatning at politiet før og etter opprettelsen av FSI, er to forskjellige politi – og at opprettelsen av FSI klart har vært en styrking av politiet. Det opplyses også at samhandlingen mellom FSI, OPS og patruljene jevnt over blir bedre enn tidligere. Flere av GDE'ene rapporterer også at de opplever at FSI treffer bedre på hvilke saker som overføres og at selve overføringen skjer mer sømløst enn tidligere.

Fra enkelte i samtlige politidistrikt har det vært uttrykt et ønske eller en forventning om at FSI skal rykke ut til åstedet og bistå patruljene. Slik FSI er ressurssett i dag, synes det ikke realistisk at FSI kan innfri dette. Etter vår oppfatning var det å rykke ut til åstedet verken en forutsetning eller forventning ved etableringen av FSI. For å avklare rolleforventningen og forebygge misnøye kan det være en løsning å kommunisere dette tydelig internt i distriktene. En mulig positiv effekt av dette kan være at patruljene får en større forståelse og aksept for viktigheten av egen rolle i etterforskingens initiale fase.

Særlig i Møre og Romsdal og Sør-Vest politidistrikter rapporteres det om at OPS tar ansvar og har forståelse for sin rolle som etterforskningsleder i initialfasen frem til ansvaret avtales overført til FSI ved PEL. Samtidig synes alle å sette pris på, og oppleve den faglige støtten som FSI bistår med, som positiv. I samtlige distrikt er det i dag kjent at OL er PEL frem til annet avtales med PEL ved FSI og overføring av ansvaret noteres i PO. Dette er svært positivt og en endring fra tidligere inspeksjoner.

I Vest politidistrikt kom det imidlertid frem at det kunne bli oppfattet som uklart i noen tilfeller hvor etterforskningslederansvaret lå etter at det var gjennomført telefonkonferanse, uten at det samtidig ble ført i PO at PEL ved FSI hadde overtatt ansvaret. Det er mulig at dette er en misforståelse. Frem til annet er avtalt og ført i PO, så ligger PEL ansvaret hos OL. Dette gjelder også i de tilfellene hvor FSI har bistått i telefonkonferanse eller på annen måte med veiledning og støtte inn i etterforskingen.

Som det har fremkommet ovenfor, så er PEL sin reelle tilgjengelighet forskjellig i de tre distriktene. Møre og Romsdal politidistrikt har PEL minst tilgjengelig, hvilket antas å henge sammen med distriktets størrelse. Samtidig har de nå valgt å forsøke en periode med utvidet tilstedeværelse for PEL fra 07-23 samtlige dager, altså en tilgjengelighet som innebærer at PEL er tilstede 16 timer i døgnet, 7 dager i uken. Dette anses særlig positivt fordi dette antas å avhjelpe de rapporterte utfordringer knyttet til overlapping mellom kvelds- og nattevakt kl 2200, når PEL ikke har vært tilstede. I tillegg vil endringen medføre at distriktet innfrir føringene for tilgjengelighet gitt i Rammer og retningslinjer for PEL.

Vest politidistrikt har opplyst at samtlige PEL stillinger vil være fullt bemannet fra august 2026, noe som vil medføre en reell døgnskategorisk tilstedeværelse av PEL, hvilket anses positivt.

Det kan imidlertid være lokale forskjeller og ulike behov som tilsier at en annen organisering er bedre. Sør-Vest politidistrikt har fra og med mai 2026 har valgt å redusere PEL FSI sin tilstedeværelse fra døgnskategorisk til 16/7. Endringen synes gjort etter nøye og grundige vurderinger, jf. pkt. 3.3.4., og politidistriktet innfrir fortsatt føringene gitt i Rammer og retningslinjer. Noen uttrykte imidlertid bekymring for at manglende PEL på natt kan få negative konsekvenser, både for overlapping i helgene og etterforskningsledelsen på nattestid. En slik bedre utnyttelse av etterforskningskapasiteten vil uansett gjøre at distriktet får et bedre samsvar mellom ambisjonene om å avgjøre mer enn 70% av straffesakene på FSI, og etterforskerkapasitet. Dette forutsetter imidlertid at den totale kapasiteten ikke tas ned, men kun flyttes på slik redegjort for. Vi mener imidlertid at det må kunne forventes at etterforskerkapasiteten fortrinnsvis benyttes til å ivareta og følge opp de prioriterte sakene.

I samtlige distrikt er det en gjenganger at viktig saksinformasjon skrives i flere systemer. OPS skriver i PO, PEL skriver i egen logg og PÅL i sin logg. Frem til det finnes et system som tillater at flere skriver i samme dokument samtidig, er det vanskelig å unngå bruk av flere logger. De ulempene dette medfører,

synes imidlertid – i alle fall til en viss grad – å kunne avhjelpest ved å sørge for at samtlige har kunnskap om hvilke logger som benyttes, samt tilgang til, og vet hvor loggene finnes. Det fremgår av intervjuene at det ikke er alle som har denne kunnskapen.

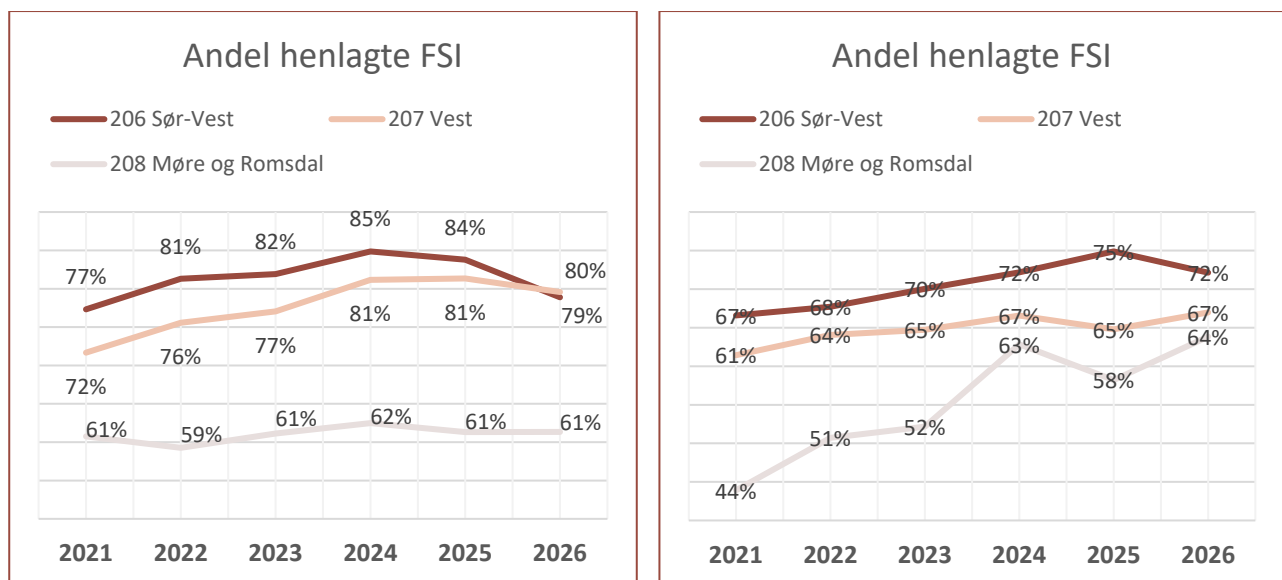
Gjennomgangen har avdekket en positiv sideeffekt av at patruljene i stor grad, slik vi har oppfattet det, rekrutteres fra etterforskmiljøene – slik at patruljemannskapene dermed gjennomgående har god kompetanse på etterforskning, herunder avhørskompetanse.

Telefonkonferansene er åpenbart et godt verktøy som sikrer felles situasjonsforståelse med mulighetene til å umiddelbart legge inn bilder, film ol., i datafangst. Som det har fremkommet ovenfor, var det imidlertid flere som uttrykte et ønske om konferansene undergis en strammere struktur og høyere effektivitet. Vi har ikke grunnlag for å kunne mene noe om det faktiske behovet for dette, heller ikke om konferansene er tilstrekkelig effektive. Vi påpeker likevel at flere har uttrykt ønsker om dette.

5 Henleggingspraksis

5.1 Innledning

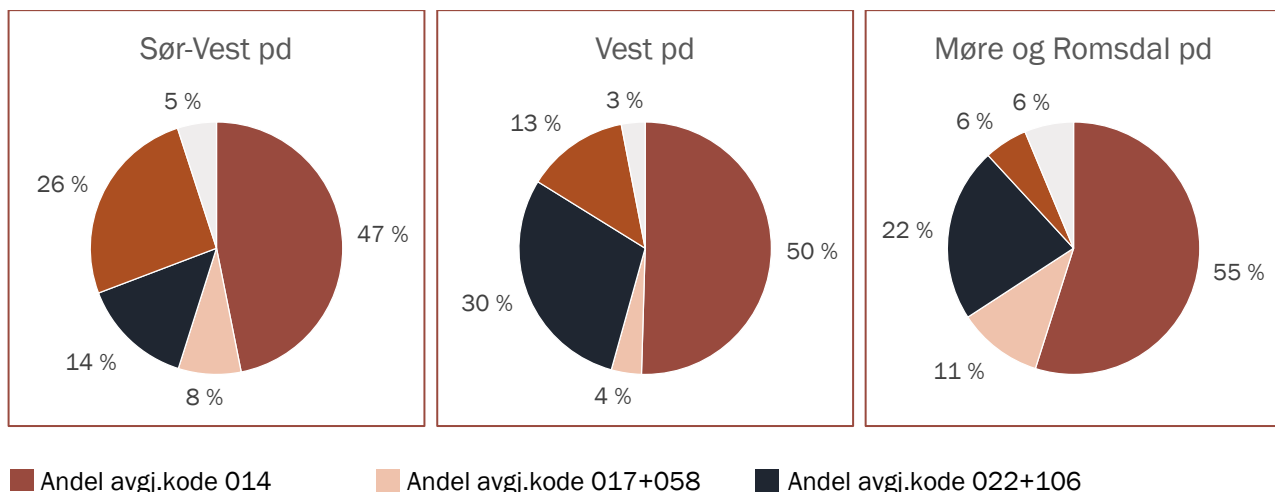
Lovens utgangspunkt er at straffbare forhold skal forfølges, med etterforskning og påtaleavgjørelse. Unntak fra plikten kan følge av loven, enten uttrykkelig eller forutsetningsvis. De skjønnsmessige vurderingene kan her være utfordrende. Dette gjelder ikke bare bevisvurdering og påtaleavgjørelsen i en ferdig etterforsket sak, men også vurderingen av om man i det hele tatt skal etterforske en sak og hvor mye informasjon som er nødvendig for å foreta en slik vurdering. På FSI er det spesielt to utfordrende oppgaver som peker seg ut: vurdering av om det er rimelig grunn til etterforskning og hvorvidt en sak skal henlegges på grunn av manglende kapasitet.

Figur 6 a) Andel henlagt av FSI av påtaleavgjorte FSI
- 1. kvartal 2021-2026

b) Andel henlagt av FSI av totalt henlagt i politidistriktet
- 1. kvartal 2021-2026

Som grafene over viser henlegges en stor andel av sakene ved FSI. Det er både forventet og naturlig idet de fleste saker vurderes og prioriteres her.

Figur 7 - Fordeling av henlagte saker etter henleggelseskode i FSI, per politidistrikt – 1. kvartal 2026

I forbindelse med inspeksjonen var det ønskelig å undersøke nærmere henleggelsespraksisen ved FSI, herunder etterlevelse av rundskriv og lokale retningslinjer. Politidistriktenes henleggelsespraksis skal være i tråd med riksadvokatens henleggelsesrundskriv og øvrige nasjonale direktiv. Føringer for henleggelsespraksis er også gitt i det enkelte politidistrikt prioriteringsdirektiv.

I perioden 01.01.2026 til 31.03.2026 er det henlagt 8 340 saker totalt av FSI i de tre politidistriktene. Av disse er det gjennomgått 239 saker som fordeler seg mellom politidistriktene slik:

- Sør-Vest politidistrikt: 107 saker (45% av utvalget)
- Vest politidistrikt: 97 saker (40% av utvalget)
- Møre og Romsdal politidistrikt: 35 saker (15% av utvalget)

Innenfor hvert distrikt er sakene deretter fordelt etter bruk av henleggelseskoder. Av den grunn er det valgt å avgrense gjennomgangen til de mest benyttede henleggelseskodene (det er ikke differensiert mellom saksnivå og personnivå). Disse kodene representerer om lag 96 prosent av alle saker henlagt av FSI og består av følgende koder:

- Manglende opplysninger om gjerningsperson (014)
- Ikke rimelig grunn til å iverksette etterforskning (022 og 106)
- Manglende saksbehandlingskapasitet (025 og 078)
- Mangel på bevis (058 og 017)

For en nærmere beskrivelse av saksutvalget vises til vedlegg.

Saksgjennomgangen viser at henleggelsespraksis i det alt vesentlige er tilfredsstillende i alle tre politidistrikt. I noe over 90% av henlagte saker er statsadvokaten enig i henleggelsene.

I 8 prosent (19 av 239) av de vurderte henleggelsene har i vår gjennomgang fremstått som uriktige henleggelses. Dette fordeler seg ganske jevnt på de tre politidistriktene, med Møre og Romsdal og Vest politidistrikt på 9 prosent uriktige henleggelses, mens Sør-Vest politidistrikt har 7 prosent.

Vi var enig i alle saker som var henlagt fordi det ikke var rimelig grunn til å iverksette etterforskning. Det vi vurderer som uriktige avgjørelser i de tre øvrige henleggelsesgrunnene er jevnt representert i alle tre

politidistrikt. Av henleggelsene som er vurdert i strid med føringene i henleggelsesrundskrivet, gjelder dette i det alt vesentlige kapasitetshenleggelse og henleggelse som gjelder kjent gjerningsmann.

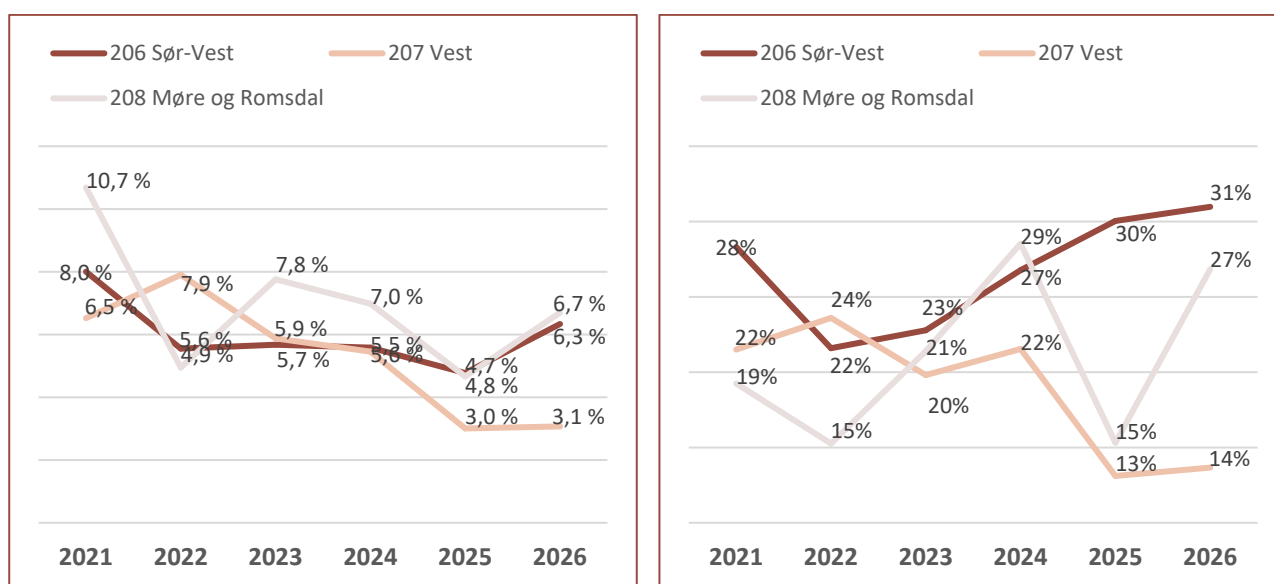
I et mindretall av sakene har vi vurdert det som riktig å henlegge, men at det er brukt en uriktig henleggelseskode.

5.2 Mangel på bevis – kode 017/058

5.2.1 Innledning

Henleggelsesgrunnen benyttes der påtalemyndigheten av bevismessige grunner ikke har tilstrekkelig bevis til å kunne oppfylle det strafferettslige beviskravet.³ Vurderingen er sammensatt og i en løpende etterforskning vil utfordringene være knyttet til når i etterforsklingsløpet etterforskningen eventuelt skal avsluttes. Vurderingen må bero på en totalvurdering av hvilke bevis som foreligger, sakens alvor og sannsynligheten for oppklaring. Et element av kapasitetsvurdering vil således også være relevant. Men de rene kapasitetshenleggelsene skal henlegges med egen begrunnelse.

5.2.2 Anvendelse av henleggelsesgrunnen

Figur 8 a) Henlagt 017+058 FSI av påtaleavgjorte saker FSI - 1. kvartal 2021-2026

b) Henlagt 017+058 FSI av henlagt 017+058 pd - 1. kvartal 2021-2026

Som figurene over viser er det kun en liten andel av de henlagte sakene både i politidistriktet og på FSI som henlegges på grunn av bevissituasjonen.

I vår gjennomgang har vi konkludert med at 26 prosent av disse avgjørelsene (6 av 23) var uriktig. Møre og Romsdal politidistrikt og Vest politidistrikt har foretatt uriktige avgjørelse i 40 prosent av disse 6

³ RA-2025-2 punkt 2.3.1

sakene (det vil si henholdsvis 2 og 3 saker), mens Sør-Vest politidistrikt kun har uriktig avgjørelse i 10 prosent (1 sak) av avgjørelsene.

For Vest politidistrikt sitt vedkommende gjelder dette to trafikksaker hvor det er vurdert at det i den ene saken burde mistenkte som fører, vært avhørt før saken ble påtaleavgjort og henleggelsen fremstår som en tildekket kapasitetshenleggelse. I den andre trafikksaken burde det vært utferdiget et forelegg for uaktsom kjøring. Den siste saken er en bedragerisak over nett med kjent gjerningsperson. Saken er henlagt på mangel på bevis med en antagelse om at oppgitt gjerningsperson er uskyldig til tross for at det i politiets egne systemer er flere lignede forhold som er anmeldt.

For Møre og Romsdal politidistrikt gjelder dette to trafikkforhold hvor det ene forholdet burde vært avgjort med et forelegg, mens det andre forholdet burde vært etterforsket videre. Saken som er et trafikkuhell er henlagt kun basert på mistenkte egne opplysninger på stedet. Verken vitner eller fornærmede er avhørt i saken.

5.3 Ikke rimelig grunn kode 022/106

5.3.1 Innledning

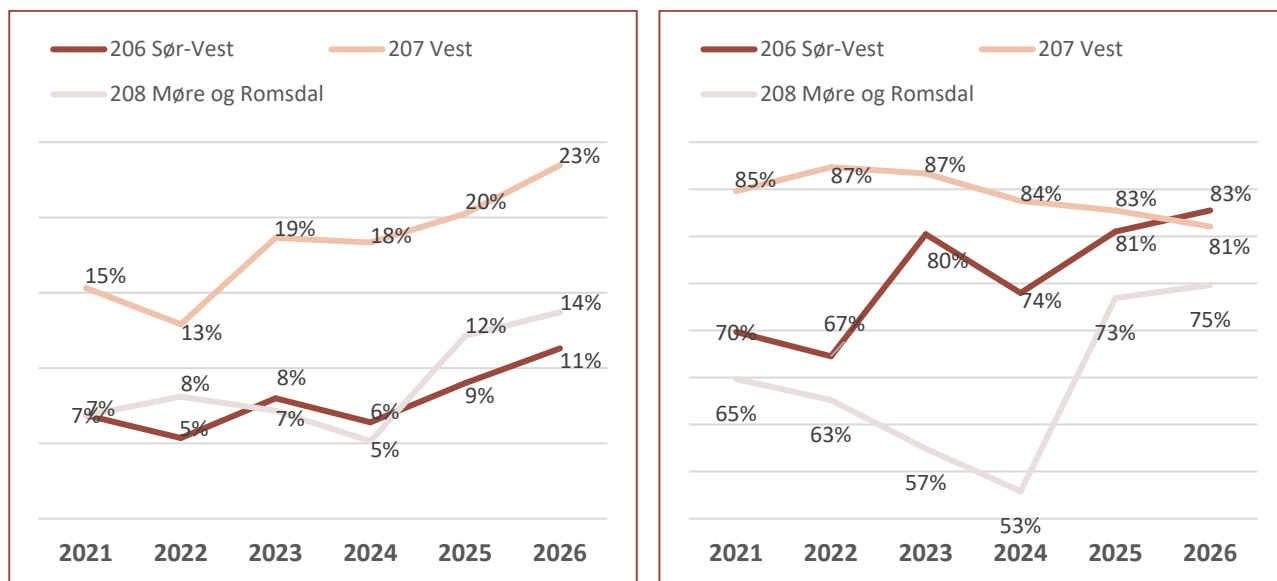
Henleggesgrunnen er utpreget skjønnsmessig og har sitt utspring fra straffeprosessloven § 224 som regulerer når det skal iverksettes etterforsking. Vurderingen er sammensatt og beror på sannsynligheten for at det er begått et straffbart forhold, sakens alvor, oppklaringspotensial, prosessøkonomiske vurdering samt at etterforskingen må være saklig begrunnet. Sakens alvor vil ha høy vekt inn i vurderingen, men det er adgang til også å henlegge alvorlige saker på dette grunnlaget dersom oppklaringspotensialet anses som minimalt.⁴

Henleggelsen skal skje på anmeldelsesstadiet, men dersom forholdet er alvorlig vil det etter omstendighetene være nødvendig å foreta enkelte undersøkelser og avhør før en vurderer videre etterforsking. Forhold som er av utpreget sivilrettslig karakter vil kunne begrunne at saken legges bort med en slik begrunnelse. Dersom det antas at anmelders pretensjon om straffbart forhold antas uriktig skal også koden benyttes.⁵

⁴ RA-2025-2 punkt 2.2.2

⁵ RA-2025-2 punkt 2.2.3

5.3.2 Anvendelsen av henleggelsesgrunnen

Figur 9 a) Henlagt 022+106 FSI av påtaleavgjorte saker FSI - 1. kvartal 2021-2026

b) Henlagt 022+106 FSI av henlagt 022+106 pd - 1. kvartal 2021-2026

Som grafene over viser er det FSI som i størst grad benytter denne henleggelsesgrunnen. Dette skyldes at de fleste saker som kommer inn til politidistriktet rutes via FSI og en av primæroppgavene til FSI er å prioritere saker. Koden ikke rimelig grunn skal benyttes på anmeldelsesstadiet og FSI vil være det naturlige stedet for en slik vurdering. Imidlertid kan det fremstå som en noe høy andel saker som henlegges på ikke rimelig grunn på andre enheter enn FSI. Dette kan skyldes at flere distrikt har en saksinstruks som angir at bestemte sakstyper skal rutes direkte til de funksjonelle enhetene uten at FSI foretar en prioritering, for eksempel U18-saker.

Mishandling i nære-saker, grov vold og seksuelle overgrep overføres i Møre og Romsdal for eksempel direkte til FEFE i Møre og Romsdal politidistrikt. Det samme gjelder alvorlige økonomisaker og miljø saker. I Sør-Vest politidistrikt overføres saker som gjelder alvorlige seksuelle overgrep mot barn samt alvorlig økonomisk kriminalitet direkte til Felles etterforskning og etterretning (FEE). Vest politidistrikt har lignende regler som gjelder sak- og trekk for visse sakstyper.

Det vil med andre ord i det alt vesentlige være mengdesakene og de mindre alvorlige sakene som avgjøres på FSI, de svært alvorlige og andre spesialsaker vil i det alt vesentlige prioriteres og avgjøres ved de funksjonelle enhetene.

I vår gjennomgang av totalt 57 henleggelses på dette grunnlaget er det ikke vurdert at noen avgjørelser har vært uriktige.

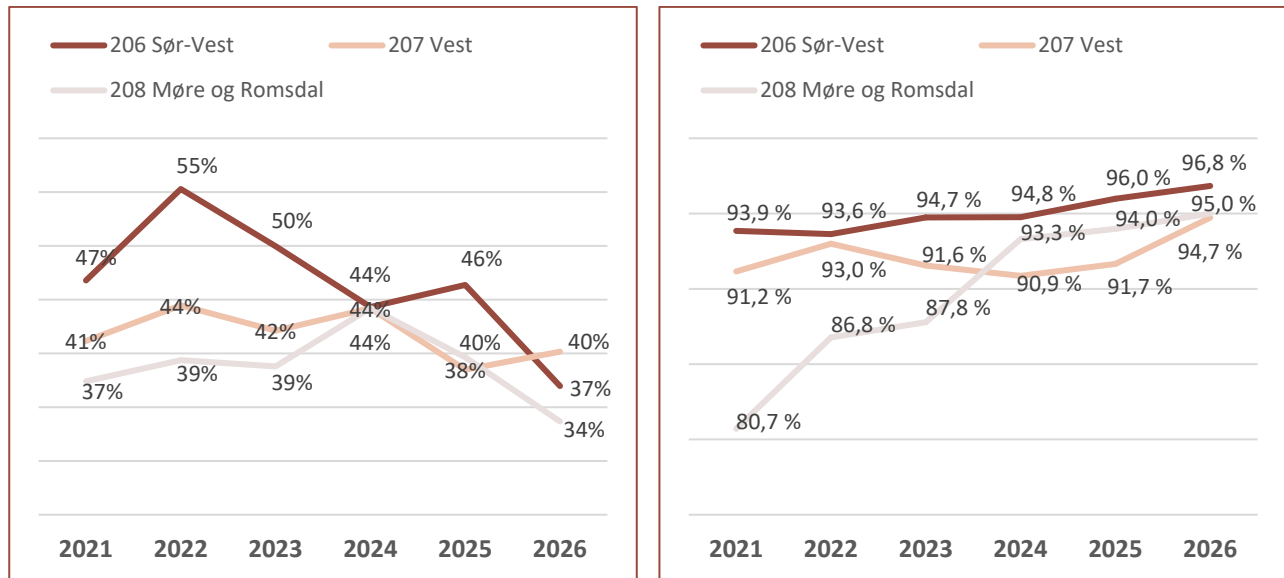
5.4 Henlagt ukjent gjerningsperson kode 014

5.4.1 Innledning

Henleggelsesgrunnen, henlagt på grunn av ukjent gjerningsperson, slekter til begrunnelsen ikke rimelig grunn, men hvor den sentrale årsaken er at det er lite sannsynlig at en etterforskning vil bringe klarhet i

hvem som er gjerningsperson. Vurderingen må også her foretas på anmeldelsesstadiet og det må foretas en kapasitetsvurdering sett opp mot sakens alvor. Begrunnelsen kan også benyttes i de tilfellene det antas at det vil være uforholdsmessig ressurskrevende å bringe gjerningspersonens identitet på det rene.⁶

5.4.2 Anvendelsen av henleggelsesgrunnen

Figur 10 a) Henlagt 014 FSI av påtaleavgjorte saker FSI
- 1. kvartal 2021-2026

b) Henlagt 014 FSI av henlagt 014 pd
- 1. kvartal 2021-2026

Som figurene over viser er det en høy andel saker som er henlagt på FSI med koden ukjent gjerningsperson. Dette er også naturlig og forventet idet mange saker meldes inn til politiet uten at det foreligger opplysninger om en aktuell gjerningsperson eller opplysninger som kan bidra til å få klarhet i dette. Klassiske eksempler på dette er saker som anmeldes av forsikringsmessige hensyn, som f.eks. sykkeltyveri eller skadeverk. Andelen saker som er henlagt på FSI med denne begrunnelsen er også høyere enn for ikke rimelig grunn. Dette er også forventet og naturlig idet de mer alvorlige sakene skal undergis en nærmere etterforskning før denne avsluttes eller ikke lenger anses formålstjenlig. Det vil derfor være få saker som avgjøres med en slik begrunnelse av andre enheter enn FSI.

Det var ingen av henleggelsene på dette grunnlaget i Møre og Romsdal som ble vurdert som uriktige.

I Vest politidistrikt var 7 prosent (3 saker) av henleggelsene med begrunnelse i ukjent gjerningsperson vurdert som uriktige. To av sakene gjaldt identitetskrenkelser og kan således ikke anses som bagatellmessige. I begge disse sakene forelå det etter statsadvokatenes vurdering muligheter for å sikre digitale spor og bevis som kunne lede til gjerningspersonen.

Den tredje saken gjaldt skadeverk. Også i den saken forelå det muligheter for innhenting av videoovervåking. Skadeverket knyttet seg til et tuntre ved en skole, som hadde en viss affeksjonsverdi, og kan således heller ikke anses som helt bagatellmessig.

⁶ RA-2025-2 punkt 2.3.3

Sør-Vest politidistrikt besluttet uriktig henleggelse i 4 prosent (2 saker) av henleggelse, som begge gjaldt sykkeltveri. I den ene saken kunne det etter statsadvokatenes vurdering vært innhentet videoovervåking og i den andre saken var det mulig å avhøre vitner.

5.5 Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet kode 025/078

5.5.1 Innledning

Straffeprosessloven § 62a åpner for de rene prosessøkonomiske begrunnelser for å henlegge straffesaker. Den forventede ressursbruken må holdes opp mot sakens betydning og alvor og antatt resultat. De prosessøkonomiske vurderingene vil ofte være et element også i de øvrige avgjørelsesbegrunnelsene. Henleggelse på grunn av manglende kapasitet skal kun benyttes i de tilfeller hvor kapasitet alene eller i det alt vesentlige begrunnes i ressursituasjonen. Det er en snever adgang i saker med kjent gjerningsperson eller hvor det med små ressurser kan identifiseres en gjerningsperson. Det samme gjelder hvor det kun er påtalearbeidet som gjenstår.⁷

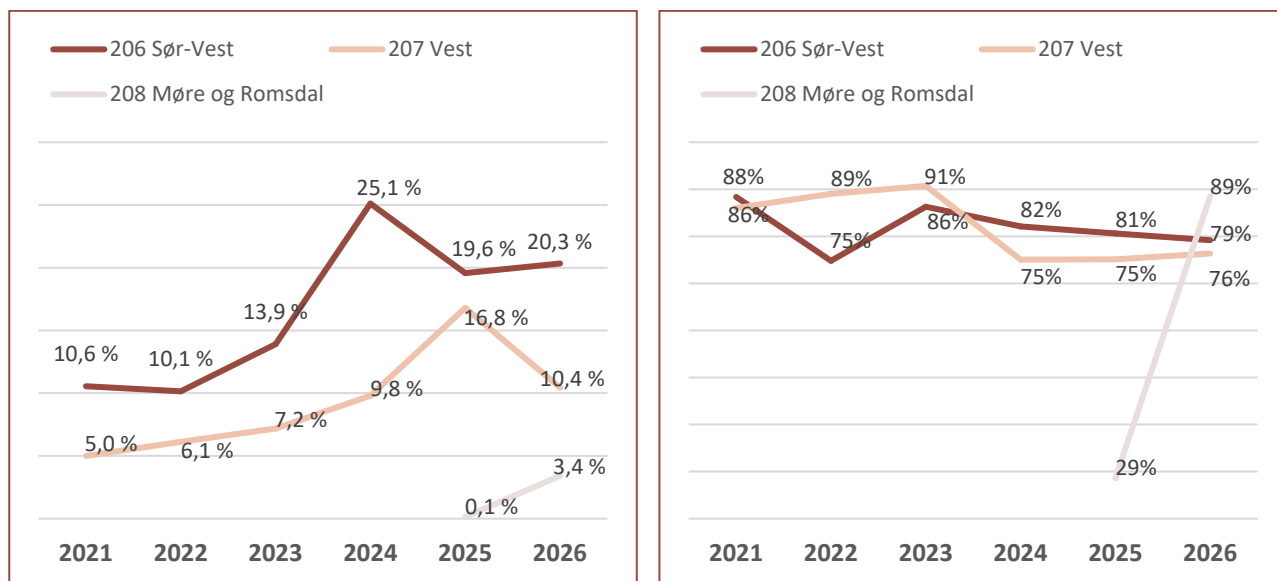
Det er gitt følgende føringer for kapasitetshenleggelsene:

- Slik henleggelse skal skje innenfor rammen av det sentrale og lokale prioriteringsdirektivet
- Politidistriktets samlede ressurser skal legges til grunn for vurderingen
- Det skal foreligge overordnede skriftlige føringer, herunder om hvem som har kompetanse til å henlegge med denne begrunnelsen
- De som tildeles kompetanse skal ha tilstrekkelig oversikt over den samlede ressursituasjonen og saktilfanget i distriktet

De lokale prioriteringsdirektivene i alle tre politidistrikter inneholder regler om hvem som er gitt kompetanse til å henlegge saker på kapasitet. I Møre og Romsdal politidistrikt er det politiadvokater i fast turnus på FSI samt seksjonspåtalelederne som kan henlegge på kapasitet. Seksjonspåtaleleder vurderer saken ved klagebehandling, etter utkast fra påtaleansvarlig, før den eventuelt oversendes statsadvokaten. I Vest politidistrikt er alle påtalejurister gitt slik kompetanse. Ved klage sender påtaleansvarlig et utkast til påteging, og saken overføres til påtaleleder som eventuelt sender saken over til statsadvokaten. I Sør-Vest politidistrikt er samtlige jurister med utvidet påtalekompetanse gitt kompetanse til å henlegge på kapasitet. Ved klage vurderer seksjonsleder saken etter internt notat fra påtaleansvarlig, før saken oversendes statsadvokaten. Påtaleleder orienteres ved oversendelsen.

⁷ RA-2025-02 punkt 2.4.3

5.5.2 Anvendelsen av henleggelsesgrunnen

Figur 11 a) Henlagt 025+078 FSI av påtaleavgjorte saker FSI - 1. kvartal 2021-2026 b) Henlagt 025+078 FSI av henlagt 025+078 pd - 1. kvartal 2021-2026

Alle tre politidistrikt har opplyst at PÅL ved FSI skal foreta en prioritering og vurdering av kapasitet ved innkomne saker. De fleste kapasitetshenleggelsene besluttet av FSI. Imidlertid fremstår det som at koden benyttes i en ikke-ubetydelig andel av sakene også andre steder.

Som tabellene under viser kan dette kan være naturlig idet det kan oppstå uventede hendelser som gjør at kapasiteten ved den enkelte GDE blir strammere enn forutsatt når saken ble overført. Det kan også skyldes at ytterligere delsaker opprettes på GDE eller FEFE/FEE i forbindelse med etterforsking eller påtaleavgjørelse av sakene, blant annet av hensyn til klageadgang og andre prosessuelle rettigheter (f.eks. mishandling i nære). Mengdesakene avgjøres i det alt vesentlige på FSI i alle politidistrikt, mens de alvorlige og svært alvorlige sakene avgjøres også på de øvrige enhetene.

At GDEene henlegger saker på kapasitet, som FSI i utgangspunktet har prioritert og sendt videre til etterforsking, bekreftes i intervjuene med personell fra både FSI og GDE.

Sør-Vest politidistrikt	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. Svært alvorlig	2		1	1	2	3
FSI			1	1		
GDE	2				2	3
B. Alvorlig	20	28	35	70	70	125
FEE	5	2	12	3	10	38
FSI	10	14	12	28	28	33
GDE	5	12	11	39	32	54
C. Mengdesaker	348	456	708	1315	1042	1168
FEE	1			3	6	9
FSI	317	348	629	1109	870	994
GDE	30	108	79	203	166	165
Totalsum	370	484	744	1386	1114	1296

Figur 12 – Antall henlagt 025+078 pr alvorlighetsgrad og org.enhet i Sør-Vest pd - 1. kvartal

Vest politidistrikt	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. Svært alvorlig			2			
GDE			2			
B. Alvorlig	9	7	10	34	59	34
FEE	3	1	5	11	4	4
FSI	4	3	2	3	9	7
GDE	2	3	3	20	46	23
C. Mengdesaker	177	221	322	495	841	552
FEE	6	1		2	3	
FSI	156	200	301	394	667	442
GDE	15	20	21	99	171	110
Totalsum	186	228	334	529	900	586

Figur 13 – Antall henlagt 025+078 pr alvorlighetsgrad og org.enhet i Vest pd - 1. kvartal

Møre og Romsdal politidistrikt	2021	2022	2023	2024	2025	2026
B. Alvorlig	1		1	1	1	2
FSI					1	2
GDE	1		1	1		
C. Mengdesaker			4	2	6	59
FSI					1	52
GDE			4	2	5	7
Totalsum	1		5	3	7	61

Figur 14 – Antall henlagt 025+078 pr alvorlighetsgrad og org.enhet i Møre og Romsdal pd - 1. kvartal

Det må bemerkes at grunnen til at Vest politidistrikt har et mindre antall avgjørelser på kapasitet er at Vest politidistrikt i større grad enn Sør-Vest politidistrikt benytter ikke rimelige grunn som henleggingsgrunn. Det samme gjelder Møre og Romsdal politidistrikt som først inneværende år har åpnet for kapasitetshenleggelser begrenset til FSI og for seksjonsleder påtale.

I vår saksgjennomgang av henlagte saker var det totalt 49 saker som var henlagt på kapasitet. Totalt ble det vurdert at 16 prosent (8 saker) av sakene ikke var henlagt korrekt. 25 prosent (2 saker) av

disse, var etter vår vurdering henlagt noe for tidlig og det burde vært utført enkelte etterforskingsskritt ut fra sakens alvor og omstendighetene for øvrig. Begge sakene tilhører Sør-Vest politidistrikt.

De øvrige uriktige henleggelsene på kapasitet skyldes at de var henlagt i strid med føringene i henleggelsesrundskrivet. Alle tre politidistrikter hadde denne type uriktige henleggelses.

Av de 16 sakene som Vest politidistrikt hadde henlagt på kapasitet var det 19 prosent (3) som var uriktig og etter vår vurdering henlagt i strid med føringene fra riksadvokaten. Alle gjaldt saker med kjent gjerningsperson hvor adgangen til kapasitetshenleggelse er snever.

I Sør-Vest politidistrikt var det 14 prosent (4 av 24) av disse sakene som var henlagt uriktig. Som nevnt var 2 av dem henlagt selv om det burde vært utført ytterligere etterforsking. De øvrige 2 sakene var henlagt i strid med føringene i fra riksadvokaten. Også i Sør-Vest politidistrikt knyttet disse henleggelsene seg til saker med kjent gjerningsperson, hvor adgangen til kapasitetshenleggelse er snever.

I Møre og Romsdal politidistrikt gjaldt det 1 sak av 5 kapasitetshenleggelse. Også her gjaldt den uriktige henleggelsen henleggelse av sak med kjent gjerningsperson.

Det er under inspeksjonen ikke opplyst at politidistriktene har etablert systemer som sikrer at påtalejurister med kompetansen blir gitt løpende, konkret og tilstrekkelig oppdatert informasjon om distriktets samlede kapasitet og sakstilfang, utover den generelle kunnskapen om distriktenes kapasitetsutfordringer.

5.6 Vurdering

Ved vår gjennomgang av henlagte saker er det vurdert at mellom 7 til 9 prosent av henleggelsene har vært uriktige, og således ikke burde vært truffet på det tidspunkt saken ble besluttet henlagt. Vi har ved utvelgelsen av saker lagt vekt på å få et representativt utvalg fra hvert politidistrikt, jf vedlegg der det gjøres nærmere rede for dette. Selv om antall uriktige henleggelse er få i antall, gir dette i det minste en indikasjon på at FSI i politidistriktene avgjør saker med en noe for høy risiko for feil.

I denne vurderingen ligger det ikke nødvendigvis en forventning om at sakene ville blitt oppklart dersom de hadde vært gjenstand for ytterligere etterforsking. Vår vurdering knytter seg til at etterforskningsplikten ikke har vært oppfylt i tilstrekkelig grad slik saken forelå på avgjørelsestidspunktet, eller at henleggelsen er i strid med gjeldende føringer fra riksadvokaten. Utfallet av en eventuell videre etterforskning kan vi ikke si noe sikkert om.

Spørsmålet om en sak skal henlegges eller undergis ytterligere etterforsking er sammensatt og kan i mange tilfeller være krevende, særlig i en situasjon med høyt tempo og begrensede ressurser. Det er ikke bare rent faglige vurderinger som legges til grunn, men også en vurdering av utnyttelse av de begrensede etterforskningsressursene som finnes, prioriteringen mellom saker av ulik alvorlighetsgrad samt en tanke om hvilket resultat som er mulig å oppnå. En viss feilmargin må aksepteres, særlig i mindre alvorlige og ikke-prioriterte saker.

Basert på saksgjennomgangen vår bør politidistriktene vurdere å innskjerpe at kapasitetshenleggelse skal treffes med bevissthet om at slik avgjørelse er unntaket fra plikten til å forfølge straffbare handlinger, jf strpl § 62 a 1. ledd. Politidistriktenes forpliktelse til etterforskning stiger i takt med sakens alvor. Anledningen til å henlegge på kapasitet eller på koden ikke rimelig grunn, er snevret inn til saker

med lite oppklaringspotensiale. Imidlertid må det sørges for at man har et tilstrekkelig grunnlag for en slik beslutning. Noen ganger krever det et minimumsnivå av etterforskingsskritt også i de mindre alvorlige sakene, særlig om man er usikker på om det her kan ligge skjult en sak av mer alvorlig art, eller det gjelder en sak med potensiale for oppklaring.

Det er videre viktig at politiet følger de retningslinjer som gjelder for kapasitetshenleggelse. Etter statsadvokatenes vurdering fremstår det som om det er en noe for lempelig praksis ved vurderingen av kapasitet i saker med kjent gjerningsperson. Adgangen til kapasitetshenleggelse i slike saker er som kjent snever og forutsettes benyttet kun i unntakstilfeller. Våre funn kan indikere at det er behov for en større bevissthet rundt dette.

Det er ikke rapportert om noe system for tilstrekkelig, løpende og konkret informasjon om kapasitet og sakstilfang. Etter vår vurdering er dette med på å underbygge at slike henleggelse i for stor grad fattes på en generell og erfaringsbasert oppfatning av politidistriktets ressurssituasjon og sakstilfang til enhver tid, snarere enn på en systematisk innhentet og strukturert informasjon. Det fremstår videre som alle tre politidistrikt til en viss grad preges av en silotenkning, hvor den enkelte enhets ressurssituasjon til enhver tid er avgjørende for bruk av kapasitetshenleggelse, og ikke den samlede ressurssituasjonen for politidistriktet, slik forutsatt i gjeldende retningslinjer.

Etter vår vurdering bør det også vurderes om kompetansen til å henlegge på kapasitet skal begrenses til et færre antall påtalejurister. Det vises her til Møre og Romsdal politidistrikt som allerede har begrenset kompetansen til påtalejurister ved FSI og seksjonslederne.

Ut fra denne inspeksjonen fremstår det som naturlig at lokale retningslinjer og føringer for kapasitetshenleggelse bør vurderes revidert for å sikre at riksadvokatens føringer blir overholdt. Dette arbeidet er naturlig å gjøre i forbindelse med revidering av prioriteringsdirektivet som også skal gjøres i samarbeid med statsadvokatene.

6 anbefalinger

6.1 Strukturert prioritering

Sør-Vest og Vest politidistrikters prioriteringsregimer fremstår robuste og gode for å sikre riktighet i prioritering av de innkomne sakene. Et tilsvarende system anbefales innført også i Møre og Romsdal politidistrikt.

Vest og Sør-Vest politidistrikters prioriteringsregimer skiller seg på enkelte områder. Distriktene anbefales derfor å undersøke hverandres prioriteringsregimer, for å se om det er mulig å gjøre mindre forbedringer i eget distrikt.

Som eksempler nevnes Sør-Vest politidistrikts bevisste holdning til loggskriving, distriktets bruk av sivile rådgivere inn i PRI-KO, og Vest politidistrikts bruk av forhåndsdefinerte søk, se pkt. 7.2.

6.2 Forhåndsdefinerte søk i PAL

Vi anbefaler å utarbeide og ta i bruk forhåndsdefinerte søk i PAL, som et godt hjelpemiddel for å identifisere og få oversikt over blant annet de prioriterte sakene på en enklere og raskere måte.

6.3 Kategorisering A-D

Vest politidistrikts kategoriseringsrutine fremstår som et godt verktøy for å sikre riktig prioritering. Samtidig har denne kun vært i bruk i et halvt år, og erfaringene med bruken kan derfor være noe begrenset. Vi anbefaler at effekten og nytten av kategoriseringsrutinen evalueres, og at de øvrige distriktene vurderer å innføre en tilsvarende rutine, dersom resultatet av evalueringen tilsier det.

6.4 Bruk av logger

Vi anbefaler at politidistriktene tydelig kommuniserer hvilke logger (PO, PEL-logg og PÅL-logg) som brukes til å føre relevant saksinformasjon, hvor disse finnes og sørger for at relevante mottakere har tilgang til loggene.

6.5 Produksjonskrav/kartlegging av etterforskningsoppgaver

Sør-Vest politidistrikt har nylig innført kartlegging av antall avhør tatt av PEL ved FSI, hvilket etter det opplyste har hatt en svært positiv effekt.

Vi anbefaler at Vest og Møre og Romsdal politidistrikter vurderer innføring av tilsvarende eller lignende produksjonskrav/kartlegging knyttet til gjennomførte avhør eller andre utførte etterforskningskritt av PEL og etterforskerne ved FSI.

6.6 Forventningsavklaring

Politidistriktene bør vurdere om det er behov for en intern avklaring av FSI sin rolle og ansvar i etterforskingens initialfase, og eventuelt tydeliggjøre hvorvidt FSI skal rykke ut til åsteder eller ikke.

6.7 Henleggelser

Statsadvokatene anbefaler at politidistriktene vurderer om kompetansen til å beslutte kapasitetshenleggelse bør reduseres til et mer avgrenset antall påtalejurister med særlig erfaring. Disse bør ha tilstrekkelig, løpende og konkret oversikt over politidistriktets samlede kapasitet og sakstilfang.

Våre funn med hensyn til feilmarginer ved henleggelser (7-9%) kan indikere at FSI ved politidistriktene avgjør saker med en noe for høy risiko for feil. Vi vil anbefale at politidistriktene vurderer om det er grunnlag for å innskjerpe at saksavgjørelser skal treffes med tydelig bevissthet om at lovens hovedregel er at straffbare forhold skal forfølges, og at henleggelse av saker som kan oppklares er et unntak.

6.8 Tydeliggjøre PÅL sitt ansvar for saksovertak

I den grad det faktisk er motstrid mellom nasjonale og lokale rutiner, så bør det presiseres at PÅL beslutter hvem som har ansvaret for den politifaglige etterforskningsledelsen (PEL) ved eventuell uenighet mellom OPS og PEL ved FSI.

6.9 Vedlegg

- Metodebruk for saksuttrekk
- Sammenstillingsskjema – kort om tall FSI, Møre og Romsdal, Vest og Sør-Vest politidistrikter